

Komplexné hodnotenie obrany Slovenskej republiky za rok 2007

Úvod

Komplexné hodnotenie obrany Slovenskej republiky za rok 2007 nadväzuje na Komplexné hodnotenie obrany Slovenskej republiky za rok 2006, prednostne sa zaoberá hodnotením úrovne plnenia úloh vyplývajúcich z Obrannej stratégie SR, Programového vyhlásenia vlády SR, všeobecne záväzných právnych predpisov, uznesení vlády SR, NR SR a medzinárodných záväzkov. Jeho závery a odporúčania budú rozpracované v ďalších plánovacích a hodnotiacich dokumentoch rezortu obrany.

1 Politicko-strategický rámec

1) Bezpečnostná situácia SR v roku 2007 sa odvíjala od jej stabilizovaného vonkajšieho bezpečnostného prostredia, ktoré pozitívne ovplyvňovalo členstvo SR a väčšiny susedných krajín v Severoatlantickej aliancii (ďalej len „NATO“) a v Európskej únii (ďalej len „EÚ“). Pretrvávali bezpečnostné hrozby identifikované v Bezpečnostnej stratégii SR, ktoré však nevyžadovali prijímanie mimoriadnych bezpečnostných opatrení na ich elimináciu. Neboli zaznamenané aktivity, ktoré by boli priamym ohrozením ústavného zriadenia, zvrchovanosti, územnej celistvosti a obransychopnosti SR. Na bezpečnostnú situáciu SR mali nepriamy dosah pokračujúce konflikty a vývoj situácie v niektorých krízových oblastiach Blízkeho a Stredného východu, ktoré sú úzko previazané s pretrvávajúcou najväčšou bezpečnostnou hrozbou medzinárodného terorizmu. Napriek dosiahnutému pokroku pri riešení bezpečnostných problémov na západnom Balkáne existovalo v tejto oblasti napätie s potenciálom veľmi rýchlo a neočakávane eskalovať do otvoreného krízového vývoja. Bezpečnostná situácia SR v roku 2007 vytvárala relatívne vhodné podmienky na realizáciu bezpečnostných záujmov SR v oblasti obrany.

2) SR aktívne participovala v úsilí medzinárodného spoločenstva v prospech zachovania mieru a bezpečnosti vo svete, čím upevnila a posilnila svoje medzinárodno-politické postavenie, dôveryhodnosť a prestíž. Svojou účasťou v operáciách NATO, EÚ a Organizácie Spojených národov (ďalej len „OSN“) SR potvrdila, že je aktívnym a spoľahlivým spojencom a partnerom. Platné strategické dokumenty SR v oblasti bezpečnosti a obrany, ako aj opatrenia v nich uvedené v dostatočnej miere zodpovedajú charakteru politicko-bezpečnostnej situácie, medzinárodnému postaveniu a pôsobeniu SR a sú naďalej kompatibilné so strategickými dokumentmi NATO a EÚ.

2 Obranná politika

Obranná politika a plánovanie obrany

3) SR v roku 2007 pokračovala v napĺňaní základného cieľa a úloh obrannej politiky definovaných v Obrannej stratégii SR s ťažiskom v posilňovaní širšej euroatlantickej bezpečnosti predovšetkým účasťou v operáciách medzinárodného krízového manažmentu. Pokračovalo napĺňanie politicko-vojenskej ambície, pričom v súvislosti s procesom akceptácie návrhov Cieľov síl 2008 a finalizáciou prípravy jednotiek do rotácie Síl rýchlej reakcie NATO (ďalej len „NRF“) došlo k výraznému zdynamizovaniu tohto procesu.

4) Pokračovali práce na reforme bezpečnostného systému štátu aktívnou participáciou Ministerstva obrany SR (ďalej len „MO SR“) na činnosti medzirezortnej pracovnej skupiny pod vedením podpredsedu Bezpečnostnej rady SR. V súvislosti s oneskorením tohto procesu a vzhľadom na vecnú prepojenosť bezpečnostného a obranného systému štátu sa v oblasti

konceptného rozvoja obranného systému v roku 2007 nedosiahol výraznejší pokrok. Táto oblasť bola riešená parciálne v rámci prípravy návrhov novej makroštruktúry rezortu obrany – model 2020, ktorých posudzovanie je zamerané aj na zefektívnenie procesov riadenia obrany štátu.

5) Ku skvalitneniu krízového riadenia štátu prispela vládou SR schválená novelizácia *Plánu použitia OS SR pre nevojenské ohrozenia*, ktorou sa rozšírili možnosti použitia ozbrojených síl v oblasti asistenčných úloh s dôrazom na ochranu zdravia a majetku občanov a štátu. V nadväznosti na to boli schválené situačné plány na použitie OS SR pri riešení vytypovaných krízových situácií nevojenského charakteru. Zintenzívnila sa spolupráca OS SR s kompetentnými orgánmi štátu v oblasti špecifickej prípravy profesionálnych vojakov ako aj v oblasti vzájomnej informovanosti o možnostiach, rozsahu a spôsoboch použitia síl a prostriedkov OS SR na plnenie úloh v uvedených situáciách.

6) V oblasti krízového riadenia rezortu obrany boli položené základy systémového prístupu schválením *Aktualizácie koncepcie krízového manažmentu v rezorte obrany*. Jej cieľom je vybudovať funkčný systém včasnej výstrahy identifikujúci vznikajúce hrozby a umožňujúci včasné prijímanie efektívnych opatrení prepájajúc národné a medzinárodné nástroje v tejto oblasti. Neboli však vytvorené potrebné organizačné a personálne predpoklady pre plnohodnotnú realizáciu opatrení z nej vyplývajúcich.

7) K zefektívneniu medzirezortnej spolupráce v oblasti krízového riadenia zahŕňajúcej využitie spôsobilostí ozbrojených síl v oblasti asistenčných úloh prispela aj nová *Zmluva medzi Ministerstvom vnútra SR a Ministerstvom obrany SR o vzájomnej spolupráci*, ktorá otvára priestor pre vzájomnú spoluprácu týchto rezortov v širokom spektre oblastí v stave bezpečnosti i v krízových situáciách vrátane spolupráce pri riešení nevojenských ohrození.

8) S cieľom integrácie národných postupov s postupmi krízového riadenia NATO bol vládou SR schválený *Postup pri implementácii systému reakcie NATO na krízy (NCRS) v podmienkach SR*, na ktorého základe bol za hlavného koordinátora implementácie NCRS v podmienkach SR určený minister obrany. Vytvorená medzirezortná pracovná skupina koordinovala vypracovanie rezortných analýz a prípravu návrhov do *Zoznamu opatrení Národného systému reakcie na krízové situácie*. V roku 2007 sa neuskutočnili plánované spoločné cvičenia krízového manažmentu EÚ a NATO CME/CMX 07, začal sa prípravný proces na cvičenie NATO CMX 08 a EÚ CME 08. Skúseností z týchto cvičení sa dosiaľ v plnej miere nepremietli do skvalitňovania riadiacej práce a činnosti orgánov krízového riadenia v rezorte obrany.

9) V rámci systematizácie plánovania a hodnotenia obrany boli vytvorené metodicko-konceptné predpoklady pre zefektívnenie a funkčné prepojenie politicko-strategického, obranného a operačného plánovania, zavedená nová hierarchia a oddelenie jednotlivých úrovní plánovania. Bola prijatá *Metodika plánovania obrany SR*, v ktorej sú vymedzené jednotlivé druhy plánovania a vzťahy medzi nimi, ako aj definovaná konkrétna zodpovednosť za jednotlivé oblasti. S ambíciou prispieť k harmonizácii národných procesov obranného plánovania a k ich prepojeniu s procesmi NATO, dosiahnutiu súladu medzi programovaním, rozpočtovaním a obstarávaním a ich previazaniu s operačným plánovaním bola schválená *Komplexná metodika obranného plánovania*. Pokračovalo postupné rozširovanie podpory procesov obranného plánovania informačným systémom prostredníctvom nových modulov v ekonomickom informačnom systéme SAP R3 a Štábnom informačnom systéme. Boli vypracované *Smernice MO SR č. 1/2008 o projektovom riadení v rezorte ministerstva obrany*.

10) Zásadnou zmenou v oblasti plánovania v rezorte obrany oproti minulosti je plánovanie len toho, načo sú garantované reálne zdrojové možnosti. Tento prístup sa postupne premietol do celého systému riadiacej činnosti pri riešení všetkých kľúčových úloh obrany štátu vrátane plnenia jeho medzinárodných záväzkov v oblasti obrany. Plánovanie podľa dostupného ekonomického rámca sa prejavilo v obsahovom, zdrojovom i časovom prepojení

procesu akceptácie návrhov Cieľov síl 2008 s procesom prehodnotenia *Dlhodobého plánu rozvoja ministerstva obrany s výhľadom do roku 2015*. Analýza dlhodobého plánu ukázala, že dosiahnutie pôvodne plánovaných cieľov a priorít v potrebnej kvalite a v pôvodne stanovených časových horizontoch je nerealistické a nesplniteľné. Základnými príčinami tohto stavu boli predovšetkým vnútorné deficity z predchádzajúceho obdobia, zdrojovo nepokryté makroekonomické plánovacie východiská a rezervy v procese obstarávania. Z toho vyplynula nevyhnutnosť jeho zásadného prehodnotenia s cieľom zosúladiť politicko-vojenskú ambíciu SR s reálnymi zdrojovými možnosťami štátu. Závery tejto analýzy spolu so *Stanoviskom SR k návrhom Cieľov síl 2008* poskytli kvalitatívne i kvantitatívne východiská pre tvorbu *Dlhodobého plánu rozvoja rezortu obrany s výhľadom do roku 2020*.

11) Komplexné hodnotenia obrany SR ako dôležitá súčasť riadiacej činnosti rezortu, potvrdzujú svoj význam ako kľúčový nástroj zhodnotenia kvality a efektívnosti práce celého rezortu za uplynulý rok, pričom sa prehlboval ich komplexný a nadrezortný charakter, zvýšila sa miera objektívnosti a kritičnosti pri identifikovaní nedostatkov v zabezpečení obrany a rozvoji spôsobilostí a pri formulovaní odporúčaní na ich nápravu. Závery komplexných hodnotení harmonizujú so závermi *Hodnotenia obranných plánov a vojenských spôsobilostí Slovenskej republiky Severoatlantickou alianciou* a sú využívané v rezortných plánovacích procesoch. Komplexný a realistický prístup k hodnoteniu bol uplatnený aj pri vypracovaní *Vyhodnotenia plnenia úloh Rozpracovania programového vyhlásenia vlády SR na roky 2007 až 2010 na podmienky rezortu obrany za rok 2007*, ktoré bolo po prvýkrát predložené aj prezidentovi SR a predsedovi vlády SR. Napriek tomu sa v oblasti hodnotiacich procesov nepodarilo zásadnejšie redukovať množstvo hodnotiacich dokumentov parciálneho charakteru.

12) V systéme obranného plánovania došlo oproti roku 2006 k uplatneniu nového prístupu pri stanovovaní priorít na rok 2007, ktoré nevychádzali len z *Programového plánu rezortu MO SR na roky 2007 – 2012*, ale reagovali aj na aktuálnu potrebu riešiť novovzniknuté úlohy a potreby vychádzajúce z Programového vyhlásenia vlády SR. V tomto kontexte boli medzi priority rezortu obrany doplnené oblasti: vybudovanie Ústavu špeciálneho zdravotníctva a výcviku (ďalej len „ÚŠZV“) a budovanie Centra výnimočnosti v oblasti likvidácie nevybuchutej munície a manažmentu následkov (ďalej len „CoE EOD“).

13) Z hľadiska plnenia priorít boli splnené ciele v plnom rozsahu v príprave deklarovaných jednotiek pre NRF-10; na veľmi dobrej úrovni boli plnené priority: stabilizácia personálu; prebiehajúce misie medzinárodného krízového manažmentu - zabezpečenie jednotiek OS SR s dôrazom na výcvik, obnovu materiálu a skvalitnenie spojenia; výcvik veliteľov a štábov jednotiek zabezpečujúcich ciele síl a medzinárodné záväzky s dôrazom na výcvik do stupňa čata. S určitými obmedzeniami boli plnené priority: systém kolektívnej ochrany vzdušného priestoru NATO (ďalej len „NATINADS“); prevádzkyschopnosť leteckej (MiG-29, Mi-17) a pozemnej zabezpečovacej techniky; mobilný komunikačný systém (ďalej len „MOKYS“); ostatné medzinárodné záväzky vyplývajúce z Cieľov síl 2006 a deklarovanej účasti v silách rýchlej reakcie NATO a EÚ; dobudovanie kapacít Centra pre prípravu špecialistov EOD a testovanie munície s cieľom vytvoriť CoE EOD; budovanie výcvikového centra ÚŠZV Lešť pre výcvik a školenie špeciálnych jednotiek na boj proti terorizmu a organizovanému zločinu. Obmedzenia plnenia uvedených priorít vyplývali predovšetkým z nesplnenia *Plánu obstarávania zákaziek na rok 2007* v oblasti techniky a materiálu.

14) Rok 2007 sa riadil plánovacími dokumentmi schválenými v predchádzajúcom období, zároveň však bol rokom, v ktorom sa prijímali zásadné zmeny v systematike plánovania obrany s praktickou aplikáciou od roku 2008. V tomto kontexte boli vládou SR schválené *Smernica pre obrannú politiku SR na roky 2008 – 2013* a *Smernice pre obranné plánovanie SR na roky 2008 – 2013*. Následne bola schválená *Smernica ministra obrany SR pre rok 2008*, ktorá sa stala základným krátkodobým plánovacím dokumentom

rozpracúvajúcim úlohy určené Programovým vyhlásením vlády SR, kľúčovými dlhodobými a strednodobými dokumentmi. V nadväznosti na túto smernicu boli pripravené nové plánovacie dokumenty, predovšetkým *Rozkaz náčelníka Generálneho štábu OS SR pre prípravu OS SR vo výcvikovom roku 2008*, *Smernica na prípravu OS SR vo výcvikovom roku 2008* a *Plán činností MO SR na rok 2008*. Boli vypracované strednodobé plány rozvoja operačných veliteľstiev OS SR. Zhodnotenie efektívnosti nového systému plánovania obrany bude možné až na základe výsledkov realizácie plánovacích procesov v roku 2008.

15) Na základe schváleného *Programového plánu rezortu MO SR na roky 2008 – 2010* bol vypracovaný reálny a pragmatický *Návrh rozpočtu kapitoly MO SR na roky 2008 – 2010*. Boli prijaté opatrenia na zosúladenie procesov strednodobej a krátkodobej fázy obranného plánovania previazaním vecného plnenia *Programového plánu rezortu MO SR na roky 2008 – 2010* s rozpisom rozpočtu na rok 2008 a *Plánom obstarávania zákaziek na rok 2008 s výhľadom na roky 2009 a 2010* tak, aby bola zachovaná kontinuita a vzájomné súvislosti. Realizáciou uvedených systémových opatrení boli vytvorené predpoklady proporcionálneho čerpania rozpočtu v roku 2008.

Rozvoj ekonomického riadenia rezortu obrany

16) Na skvalitňovanie ekonomického riadenia rezortu obrany boli vydané *Metodické pokyny na hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami, na rozpis rozpočtu a vykonávanie rozpočtových opatrení v rezorte obrany* zavádzajúce dôslednejšie vyžadovanie dodržiavania jednotlivých ustanovení správcu rozpočtovej kapitoly MO SR zo strany rozpočtových disponentov v oblasti ich práv i povinností. Do praxe boli uvedené postupy týkajúce sa plánovania prevádzkových nákladov využívajúce finančné štandardy pre kalkulovanie budúcich nákladov, čo prispieva k pružnému a efektívnemu plánovaniu nákladov v dlhodobej a strednodobej fáze obranného plánovania.

17) Na zvýšenie transparentnosti ekonomických procesov boli v rámci integrovaného informačného systému rezortu obrany realizované základné nastavenia modulu kontrolingu vrátane zavedenia vnútrorezortného účtovania výkonov v rozpočtovej organizácii MO SR. Za jednoznačný prínos postupného zavádzania kontrolingu je možné považovať zabezpečenie podpory korektného spôsobu účtovania nákladov v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov a následne z toho vyplývajúci bezproblémový prechod na akruálne účtovníctvo podľa medzinárodných účtovných štandardov v rezorte obrany od 1. 1. 2008. Boli vykonané opatrenia na presnejšiu alokáciu primárnych a sekundárnych nákladov podľa miesta ich vzniku, ako aj opatrenia na zlepšenie adresnosti účtovania primárnych nákladov.

18) V roku 2007 pretrvávalo nerovnomerné čerpanie rozpočtových prostriedkov. Časová postupnosť čerpania rozpočtových prostriedkov bola ovplyvnená najmä schválenými úpravami v rozpise rozpočtu na rok 2007 v decembri 2006 zabezpečujúcimi plnenie nových prioritných úloh s dosahom na zmeny v *Pláne obstarávania zákaziek na rok 2007*.

19) Z jednotlivých kontrol so zameraním na hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť vynakladania verejných prostriedkov v roku 2007 vyplýva, že aj napriek prijatým opatreniam pretrvávali nedostatky týkajúce sa napr. porušovania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných normatívnych aktov pri správe majetku štátu a hospodárení s rozpočtovými prostriedkami rozpočtovej kapitoly MO SR, porušovania finančnej disciplíny, nesprávnej fakturácie množstva prác, nedôslednosti a formálnosti pri vykonávaní predbežnej a priebežnej finančnej kontroly a pod. Nedostatky zistené pri kontrolnej činnosti tiež ukázali, že v rezorte obrany nie je dostatočne zabezpečená funkčnosť systému vnútornej kontroly ako súčasť riadiacej činnosti na všetkých stupňoch riadenia a velenia.

Zdokonaľovanie legislatívneho rámca obrany

20) V oblasti obrannej legislatívy najvýznamnejší prínos predstavuje schválenie zákona č. 253/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Tento vytvára lepšie podmienky pre odmeňovanie profesionálnych vojakov, posilňuje personálnu stabilitu, zvyšuje atraktivitu služby v ozbrojených silách, kvalitu a profesionalitu príslušníkov OS SR. Zákom č. 333/2007 Z. z. bol novelizovaný zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a o zmene niektorých zákonov, čím bol vyriešený prechod pôsobnosti krajských úradov a Vyššej vojenskej správy na úseku obrany na MO SR, obvodné úrady a územné vojenské správy. Boli upravené kompetencie rozhodovania o územiach potrebných na zabezpečenie úloh obrany štátu a zjednodušený systém dopĺňovania OS SR, boli stanovené úlohy v oblasti koordinácie a kontroly prípravy a zabezpečenia plnenia úloh potrebných na obranu štátu obvodnými úradmi a obcami. Schválením zákona č. 518/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa upravil výkon mimoriadnej služby v krízových situáciách. Po prvýkrát bol komplexne upravený spôsob povolania občanov na výkon mimoriadnej služby, jej priebeh, prepustenie z výkonu mimoriadnej služby vrátane ich finančného a sociálneho zabezpečenia. V súčinnosti s inými rezortmi MO SR vypracovalo a vláda SR schválila návrh zákona o Slovenskej informačnej službe, Vojenskom obrannom spravodajstve a Vojenskej spravodajskej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý upravuje pôsobnosť a úlohy spravodajských služieb SR pri výkone spravodajskej činnosti reagujúc na aktuálne bezpečnostné prostredie a medzinárodné záväzky. Vládou SR bol schválený aj návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 281/1997 Z. z. o vojenských obvodoch a zákon, ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 172/2003 Z. z., ktorým sa dorieši problematika právnych pomerov vo vojenských obvodoch. V súvislosti s transformáciou vojenského vysokého školstva a v záujme odstrániť súčasnú duplicitu vo velení, riadení, administratíve a logistickom zabezpečení Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika (ďalej len „AOS“) a Národnej akadémie obrany maršala Andreja Hadika (ďalej len „NAO“) vláda SR schválila návrh zákona o zrušení Národnej akadémie obrany maršala Andreja Hadika a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorého cieľom je začlenenie jej vzdelávacích a výcvikových procesov do AOS. Do legislatívneho procesu bol predložený aj návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/1992 Zb. o Vojenskej polícii v znení neskorších predpisov a o doplnení niektorých zákonov. Začal sa pripravovať návrh novely zákona č. 11/2004 Z. z. o obrannej štandardizácii, kodifikácii a štátnom overovaní kvality výrobkov a služieb na účely obrany. V roku 2007 MO SR participovalo na príprave návrhov zákonov v gescii Ministerstva vnútra SR (ďalej len „MV SR“): Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene zákonov a Zákon o zvýšení výsluhových dôchodkov zo sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v roku 2007.

21) V oblasti medzinárodného práva pokračovalo zdokonaľovanie zmluvnej základne dvojstranných a mnohostranných medzinárodných vzťahov a vojenskej spolupráce. Vypracované boli zmluvné dokumenty rezortnej i vládnej povahy, pričom väčšina z nich bola uzatvorená s členskými krajinami NATO a EÚ s cieľom realizácie konkrétnych foriem spolupráce, a to najmä v oblasti vojenských cvičení a výcviku, spoločného pôsobenia v operáciách medzinárodného krízového manažmentu a spolupráce v projektoch NATO,

ktorých cieľom je zvyšovanie jednotlivých obranných spôsobilostí a kapacít na taktickej a strategickej úrovni. Dojednané boli aj zmluvné dokumenty na úseku vyzbrojovania, obranného výskumu a priemyslu. Predmetom uzatvorených zmlúv bolo aj poskytnutie vojenského materiálu iným štátom (Irak, Afganistan), právna úprava konkrétneho vyslania príslušníkov OS SR mimo územia SR a prijatia zahraničných ozbrojených síl na území SR v rámci vojenských cvičení.

22) Úlohy ochrany utajovaných skutočností vyplývajúce zo zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášok a interných predpisov vydaných na jeho vykonanie boli splnené. Bola schválená *Koncepcia ochrany utajovaných skutočností MO SR*, ktorá vytvára ucelený systém ochrany utajovaných skutočností v rezorte obrany a vydané *Smernice MO SR č. 63/2007 o personálnej bezpečnosti*, bezpečnostné previerky a bezpečnostné certifikáty požadované na plnenie úloh boli včas zabezpečené. V oblasti fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti bol zabezpečený funkčný, efektívny a z hľadiska finančnej náročnosti optimálny systém ochrany utajovaných skutočností podľa bezpečnostného štandardu. Ochrana utajovaných skutočností na úseku priemyselnej bezpečnosti bola zabezpečovaná v súčinnosti s Národným bezpečnostným úradom (ďalej len „NBÚ“). V oblasti šifrovej ochrany informácií boli vydané *Smernice MO SR č. 99/2007 o šifrovej ochrane informácií*. Na zabezpečenie manipulácie s utajovanými skutočnosťami v poľných podmienkach boli vydané *Smernice MO SR č. 18/2007 o zabezpečení ochrany utajovaných skutočností v poľných podmienkach*. V roku 2007 sa podarilo zlepšiť podmienky pre utajené spojenie do operácií a misií.

Medzinárodné záväzky a spolupráca

23) SR aktívne podporovala transformáciu NATO a EÚ s cieľom efektívne využívať možnosti oboch organizácií na podporu realizácie svojich bezpečnostných záujmov. Pritom kládla dôraz na prehlbovanie ich strategického partnerstva vrátane dialógu o vzájomnej komplementarite v oblasti rozvoja vojenských spôsobilostí a previazanosti špecifických nástrojov NATO a EÚ. Podporovala posilňovanie ich partnerských programov a spoluprácu s ostatnými medzinárodnými organizáciami v oblasti predchádzania a riešenia krízových situácií. SR presadzovala komplexný prístup k riešeniu kríz a konfliktov vo svete vrátane podpory zefektívňovania civilno-vojenskej koordinácie a spolupráce s mimovládny sektorom.

24) Na presadzovaní bezpečnostných záujmov SR sa bezprostredne podieľali príslušníci rezortu obrany vyčlenení v zastúpeniach SR pri orgánoch a vojenských veliteľstvách NATO a EÚ, kde ku koncu roku pôsobilo celkovo 57 príslušníkov rezortu obrany. Vo veliteľských a štábnych štruktúrach NATO a EÚ pôsobilo 100 príslušníkov ozbrojených síl, čo je mierny nárast oproti roku 2006. Bolo schválené systémové riešenie vysielania príslušníkov OS SR pôsobiacich pri orgánoch, vojenských veliteľstvách a v štruktúrach NATO/EÚ do operácií medzinárodného krízového manažmentu.

25) SR aktívne participovala na riešení kľúčovej agendy NATO, kde v roku 2007 patrili predovšetkým prebiehajúce operácie NATO, transformácia NATO, NRF, rozvoj spôsobilosti, použiteľnosť síl a generovanie síl pre operácie NATO.

26) Hlavným výsledkom pôsobenia v NATO bolo využité generovania požadovaných spôsobilostí OS SR v rámci cieľov síl na pokračovanie transformácie OS SR a ich prípravu na plnenie úloh v širokom spektre operácií NATO. V tomto kontexte bolo vypracované a vládou SR schválené *Stanovisko SR k návrhom Cieľov síl 2008*, ktoré je koncipované tak, aby bola zachovaná medzinárodná kredibilita SR z hľadiska kontinuity prijatých záväzkov, vychádza z objektívnych potrieb rozvoja spôsobilostí OS SR a zároveň predstavuje akceptovateľnú ekonomickú záťaž plynule rozloženú do rokov 2009 – 2017. Úroveň samotnej akceptácie

návrhov Cieľov síl 2008 predstavuje strategické východisko pre ďalšie procesy dlhodobého plánovania a programovania vo vzťahu k rozvoju spôsobilostí OS SR s časovým horizontom do roku 2018 a na dlhé obdobie tak ovplyvní proces výstavby a rozvoja OS SR.

27) V prvom polroku 2007 splnil úlohy pohotovosti príspevok vyčlenený do NRF-8 (jeden príslušník do štábu a dvaja do prvku bezpečnosti leteckej prevádzky na letisku, 20 príslušníkov jednotky ochrany veliteľstva leteckej základne, Výcvikové a testovacie centrum radiačnej, chemickej a biologickej ochrany Zemianske Kostolany). Bola dokončená príprava príspevku OS SR do rotácie NRF-10 s jeho zaradením do pohotovosti od 10. 1. 2008, pričom SR deklarovala zmenu príspevku do rotácie NRF-10 znížením počtov mechanizovaného práporu o jednotku zabezpečujúcu rotáciu strážnej čaty v ISAF. Bol vypracovaný *Operačný plán pre nasadenie, udržanie a stiahnutie deklarovaných síl pre NRF-10* a na jeho základe bola rozpracovaná ďalšia plánovacia dokumentácia. Začala sa tiež tvorba plánovacej dokumentácie pre nasadenie, udržanie a stiahnutie deklarovaných síl a prostriedkov OS SR do NRF-13.

28) V súlade s novým spôsobom generovania síl do NRF bola pripravená aktualizácia a spresnenie príspevkov SR až do roku 2013 v rotáciách NRF-13, 16, 18, 19 a 20, ktoré budú schvaľované na Konferencii k tvorbe síl NATO v roku 2008. Celkový plánovaný príspevok OS SR do Dlhodobého plánu tvorby síl pre NRF je na úrovni našich súčasných možností. Návrhy národných príspevkov do NRF odrážajú určitú zmenu koncepcie z účasti väčších mechanizovaných jednotiek na účasť špeciálnych prvkov bojovej podpory a bojového zabezpečenia.

29) Významnú úlohu z hľadiska dynamizácie spolupráce v rámci NATO predstavovalo *Rozpracovanie záverov summitu v Rige na podmienky rezortu MO SR* a ich premietnutie do politicko-vojenských a plánovacích dokumentov rezortu obrany. V kontexte záverov tohto summitu rozhodla SR o posilnení svojej účasti v kľúčovej operácii NATO – ISAF a v operácii KFOR a aktívnejšie presadzovala svoje stanoviská k ostatnej agende NATO. Výraznejšie sa angažovala predovšetkým v prospech rozšírenia možnosti využitia systému spoločného financovania operácií NATO so zameraním na zabezpečenie strategickej prepravy. Pri posudzovaní ďalšieho rozvoja konceptu NRF kládla dôraz na jeho ekonomickú dostupnosť a vojensko-operačnú výhodnosť. V rámci problematiky teritoriálnej protiraketovej obrany NATO sa SR spolupodieľala na posudzovaní nových štúdií realizovateľnosti, ktoré odrážajú reálnejšie prístupy k ekonomickým, vojensko-operačným a medzinárodno-právnym aspektom projektu. Pritom presadzovala komplementaritu systému NATO s americkým systémom protiraketovej obrany v Európe. Pokračovala účasť v programe Aktívne vrstvenej protiraketovej obrany bojiska (ALTBMD). SR aktívne participovala na budovaní projektu NATO Spojenecký systém sledovania územia (AGS). V dôsledku prehodnotenia jeho koncepcie SR podporovala pokračovanie v projekte v novom konfiguračnom zložení (technologické zjednodušenie) pri znížení jeho finančnej náročnosti. Okrem zabezpečenia strategickej prepravy osôb v roku 2007 SR orientovala spoluprácu s Organizáciou NATO pre technické zabezpečenie a zásobovanie (NAMSO) aj na prehĺbenie vzájomnej informovanosti o možnostiach zapojenia slovenských výrobných subjektov do spoločných projektov. SR plnila svoje záväzky ako vedúca krajina pre oblasť EOD v rámci Programu práce v oblasti boja proti terorizmu Konferencie národných riaditeľov pre vyzbrojovanie. Na rozvoji partnerských programov sa SR podieľala odovzdávaním skúseností z predvstupového procesu predovšetkým krajinám západného Balkánu a Ukrajine.

30) SR v rámci **Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky** kládla dôraz na rozvoj vojenských spôsobilostí EÚ v oblasti medzinárodného krízového manažmentu v súlade Akčným plánom pre európske spôsobilosti. SR aktívne participovala na operáciách EÚ a v kontexte narastajúceho počtu operácií pod vedením EÚ podporovala posilnenie štruktúr EÚ na podporu strategického plánovania týchto operácií. SR aktualizovala svoje príspevky pre

plnenie úloh v rámci Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky s cieľom časovo i rozsahom zosúladiť a zrealizovať sily a prostriedky vyčleňované pre potreby NATO a EÚ. Zároveň presadzovala myšlienku predĺženia spoločného financovania strategickej leteckej prepravy na nasadenie bojových skupín EÚ (ďalej len „EU BG“) prostredníctvom finančného mechanizmu ATHENA aj po roku 2008. Zintenzívnila sa spolupráca s Európskou obrannou agentúrou (ďalej len „EDA“).

31) V súlade s Memorandom o porozumení podpísanom v novembri 2006 pokračovala príprava EU BG vytváranej spoločne s Poľskom, Nemeckom, Lotyšskom a Litvou (v pohotovosti v prvom polroku 2010) rozpracovaním technických dohôd a prijatím súboru opatrení k splneniu úloh výstavby spoločnej skupiny. Pri EU BG vytváranej spoločne s Českou republikou (v pohotovosti v druhom polroku 2009) napriek intenzívnym rokovaniam nebola dosiahnutá vzájomná dohoda, ktorá by viedla k podpísaniu Memoranda o porozumení. Príprava jednotiek vyčlenených do tejto EU BG prebiehala v súlade s harmonogramom prípravy a plánovacími dokumentmi Generálneho štábu OS SR (ďalej len „GŠ OS SR“). Boli vypracované *Štandardné operačné postupy pre prípravu, nasadzovanie, udržiavanie a stiahnutie vyčlenených síl a prostriedkov pre NRF a EU BG* a zároveň vypracované *smernice a štandardné postupy pre konkrétny príspevok do NRF a EU BG*. Bol schválený *Postup vysielania príslušníkov ozbrojených síl do operácií v rámci NRF a EU BG*.

32) V dôsledku zrušenia bodu B.3 uznesenia vlády SR č. 106 zo 7. 2. 2007 nie je jednoznačne prijatý žiadny model financovania plnenia úloh jednorazového nasadenia jednotiek OS SR v NRF a EU BG alebo neplánovaného nasadenia jednotiek deklarovaných v cieľoch síl tak, aby to nebolo na úkor udržiavania a rozvoja ozbrojených síl.

33) SR sa podieľala na prehlbovaní funkčnosti OSN v oblasti prevencie konfliktov, ich riešenia a obnovy postihnutých regiónov, čo bolo podporené aj účasťou príslušníkov OS SR v štyroch operáciách a misiách medzinárodného krízového manažmentu pod záštitou OSN. MO SR participovalo na rozpracovaní problematiky reformy bezpečnostného sektora, ktorá bola prierezovou agendou slovenského predsedníctva v Bezpečnostnej rade OSN.

34) Ťažisko **bilaterálnej spolupráce** bolo v roku 2007 orientované na spojencov a partnerov z NATO a EÚ – najmä na Spojené štáty, Veľkú Britániu, Francúzsko, Nemecko, krajiny V4, predovšetkým Českú republiku. Prínosom tejto spolupráce bolo okrem výmeny skúseností z transformačných procesov, najmä vojensko-odborné poradenstvo, pomoc pri budovaní požadovaných spôsobilostí (oblasť EOD), spolupráca v oblasti výcviku vrátane spoločných cvičení, zabezpečenie vyššieho vojenského, vojensko-odborného a jazykového vzdelávania, vytváranie podmienok pre možný spoločný postup v oblasti vyzbrojovania a obranného výskumu a spolupráca v oblasti prepravy utajovaných materiálov. Aktivizovali sa vojenské vzťahy s Holandskom a Dánskom najmä v oblasti spolupráce v operáciách medzinárodného krízového manažmentu, výstavby NRF, s Gréckom v oblasti zabezpečenia strategickej námornej prepravy. Osobitná pozornosť sa v oblasti bilaterálnej spolupráce venovala krajinám Akčného plánu členstva v NATO (MAP) a krajinám západného Balkánu formou odovzdávania skúsenosti SR z programu Partnerstva za mier a prístupového procesu do NATO. V súvislosti s výkonom štatútu Kontaktného veľvyslanectva NATO na Ukrajine bol Zastupiteľský úrad SR v Kyjeve posilnený vyslaním obranného poradcu, ktorý sa okrem prispievania k realizácii úloh Intenzifikovaného dialógu medzi NATO a Ukrajinou podieľal aj na činnosti v oblasti informovania verejnosti o euroatlantickej integrácii. Zintenzívnila sa aj spolupráca v oblasti reformy ozbrojených síl Ukrajiny v rámci komplexnej reformy jej bezpečnostného a obranného sektora. V SR sa uskutočnili sťaže pre zamestnancov Ministerstva obrany Ukrajiny a jej ozbrojených síl.

35) Oproti predchádzajúcim rokom došlo k obnoveniu politicko-vojenských rokovaní s Ruskou federáciou o možnostiach rozvoja vzájomných vzťahov. Na princípe vzájomnej výhodnosti sa zintenzívnili aj kontakty s Čínskou ľudovou republikou, ktorej vrcholom bola návšteva ministra obrany SR v Pekingu, ktorá sa uskutočnila po 8 rokoch. Spolupráca s Izraelom a Kazachstanom bola zameraná predovšetkým na oblasť obranného priemyslu. V súlade s dohodou medzi vládou SR a vládou Afganskej islamskej republiky bol prebytočný vojenský materiál v správe MO SR darovaný v prospech afganských bezpečnostných síl. Na základe dohody medzi vládou SR a vládou Irackej republiky boli Iraku darované odminovacie komplety a munícia. Ponuka na výcvik irackých ozbrojených zložiek na území SR nebola irackou stranou v roku 2007 využitá.

36) V rámci predsedníctva SR vo V4 sa uskutočnilo stretnutie ministrov obrán krajín V4, náčelníkov generálnych štábov, politických riaditeľov ministerstiev obrany ako aj národných riaditeľov pre vyzbrojovanie vrátane expertných tímov. Hlavnými témami bola transformácia NATO, rozvoj vojenských spôsobilostí EÚ a operácie medzinárodného krízového manažmentu vrátane spoločného financovania nasadzovania jednotiek vyčlenených do NRF a EU BG. Boli vyšpecifikované tri základné oblasti spolupráce vo vyzbrojovaní: ochrana proti zbraniam hromadného ničenia; modernizácia prostriedkov protivzdušnej obrany a protiraketovej obrany; projekt „Vojak 21. storočia“. V tomto kontexte začala príprava Memoranda o porozumení v spolupráci v oblasti vyzbrojovania.

37) V rámci projektu TISA bola mnohonárodnou pracovnou skupinou projektu pripravená modifikácia technickej dohody projektu s predpokladaným podpisom v roku 2008. Výcvikový rok bol ukončený veliteľsko-štábnym cvičením, ktorého sa zúčastnilo 8 príslušníkov OS SR. V nadväznosti na Memorandum o porozumení podpísanom ministrami obrany bola pripravená implementačná dohoda, na ktorej základe bola oficiálne začatá činnosť mnohonárodného policajného práporu NATO (MNMP/BAT NATO) zloženého z príslušníkov Vojenskej polície SR, Poľska, Českej republiky a Chorvátska.

38) MO SR plnilo medzinárodné záväzky SR vyplývajúce z právne a politicky záväzných zmlúv, dohovorov a dokumentov v oblasti kontroly zbrojenia, odzbrojenia a realizácie opatrení na budovanie dôvery a bezpečnosti. Všetky notifikačné povinnosti vyplývajúce z odzbrojovacích dokumentov boli splnené. V oblasti verifikačného režimu podľa *Zmluvy o konvenčných ozbrojených silách v Európe, Viedenského dokumentu* a režimu otvoreného neba si SR splnila svoju povinnosť prijať inšpekčné a pozorovacie skupiny príslušných štátov, participovala na koordinácií verifikačných činností štátov NATO a štátov OBSE, zúčastňovala sa na inšpekčných aktivitách ako aj na monitorovaní a verifikácií odsunu zbraní a munície Ruskej federácie z Moldavska. Ratifikačný proces *Dohody o adaptácii Zmluvy o konvenčných ozbrojených silách v Európe* koordinovala SR s ostatnými členskými krajinami NATO. V oblasti rozvoja *Zmluvy o otvorenom nebi* SR vyvíjala snahu o ďalšie rozšírenie možností leteckých pozorovaní. V súlade so *Zmluvou pre zákaz chemických zbraní* SR poskytla výcvik v prospech účastníckych štátov a Technického sekretariátu Organizácie pre zákaz chemických zbraní.

39) V oblasti medzinárodného krízového manažmentu sa podarilo systémovo vyriešiť problematiku vysielania do operácií a misií. Na základe rozhodnutia vlády SR sa začalo prehodnotenie účasti OS SR v operáciách medzinárodného krízového manažmentu s cieľom zapájať sa koncentrovane a prednostne do tých operácií, ktoré sú z hľadiska zahraničnopolitickej orientácie SR a spojeneckých záväzkov prioritnými a ktoré budú napomáhať rozvoju spôsobilostí OS SR. Cieľovým zámerom je pôsobiť prioritne v 2 až 3 operáciách medzinárodného krízového manažmentu predovšetkým na Balkáne, v Afganistane a na Cypre a pokračovať v pozorovateľských misiách podľa možností ozbrojených síl a požiadaviek medzinárodných organizácií.

Výdavky na obranu

40) Zákonom č. 681/2006 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2007 boli rozpočtovej kapitole MO SR pridelené finančné prostriedky vo výške **28 528 050,0 tis. Sk.** V priebehu roka bol na základe rozpočtových opatrení Ministerstva financií SR upravený celkový limit výdavkov rozpočtovej kapitoly MO SR na sumu **27 987 014,7 tis. Sk.** Podiel upraveného rozpočtu rozpočtovej kapitoly MO SR na predpokladanom HDP bol **1,51 %**, čo oproti roku 2006 (1,65 % HDP) síce predstavovalo pokles, avšak v absolútnom vyjadrení v porovnaní s rokom 2006 (26 967 171,9 tis. Sk) znamenalo navýšenie upraveného rozpočtu rozpočtovej kapitoly MO SR o cca 1 mld. Sk. Pomer finančných prostriedkov v programe Obrana a programe Rozvoj obrany predstavoval 79,41 % ku 20,59 %. Na rozvoj v rámci rozpočtovej kapitoly MO SR bolo vyčlenených **5 726 225 tis. Sk.** Výdavky upraveného rozpočtu boli reálne vyčerpané vo výške **27 974 967,7 tis. Sk** (99,96 %).

41) Vykonanými rozpočtovými opatreniami boli realizované presuny v rozpočte rozpočtovej kapitoly MO SR formou zvýšenia o 12 598 243,0 tis. Sk a formou zníženia ukazovateľov o 13 139 278,3 tis. Sk. Počet rozpočtových opatrení ako aj nimi realokovaný objem finančných prostriedkov sa oproti roku 2006 znížil. Vykonanými rozpočtovými opatreniami boli v roku 2006 realizované presuny v rozpočte rozpočtovej kapitoly MO SR formou zvýšenia o 14 752 172,9 tis. Sk a formou zníženia ukazovateľov o 15 708 044,1 tis. Sk. Napriek tomu stabilitu rozpočtu negatívne ovplyvnili zmeny v rámci priorit oproti Programovému plánu rezortu MO SR 2007 – 2012 vykonané v decembri 2006 (po schválení rozpočtu). V závere roka 2007 boli vykonané rozpočtové opatrenia, ktorými boli v záujme zabezpečenia hospodárneho využitia rozpočtových prostriedkov realizované viazanie a presuny rozpočtových prostriedkov v rámci rozpočtovej kapitoly na vopred určené účely.

Personálne zabezpečenie rezortu obrany

42) Schválením zákona č. 253/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa výrazne skvalitnil právny základ systému personálneho manažmentu profesionálnych vojakov. Novela zvýšila konkurencieschopnosť OS SR na národnom trhu práce, čím sa vytvorili lepšie podmienky pre regrutáciu, stabilizáciu i starostlivosť o vojenský personál. Zmeny zabezpečili zvýšenie konkurencie medzi profesionálnymi vojakmi navzájom, čo podporuje rast kvality personálu. Na jej základe boli vypracované príslušné služobné predpisy a spresnený systém personálneho manažmentu profesionálnych vojakov, ktorý bol následne implementovaný do praxe. V dôsledku nepredloženia nového návrhu zákona o štátnej službe do legislatívneho procesu nebolo možné vypracovať naň nadväzujúcu *Koncepciu personálneho manažmentu štátnych zamestnancov v rezorte obrany.*

43) V priebehu roka 2007 bolo na MO SR vykonaných 39 organizačných zmien predovšetkým v oblasti riadenia, koordinácie a zabezpečenia úloh bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; zabezpečenia úloh po zrušených krajských úradoch v oblasti výkonu štátnej správy a v súvislosti so znižovaním počtov zamestnancov v štátnych rozpočtových organizáciách a štátnych príspevkových organizáciách v súlade s uznesením vlády SR č. 856/2006. Podstatné zmeny k zefektívneniu štruktúr MO SR a GŠ OS SR je možné očakávať v súvislosti s návrhom novej makroštruktúry rezortu obrany.

44) K 31. 12. 2007 bola v celom rezorte obrany tabuľková naplnenosť **profesionálnymi vojakmi 79,8 %**. V služobnom úrade MO SR a jemu podriadených zariadeniach (mimo štruktúr v podriadenosti OS SR) bola tabuľková naplnenosť

profesionálnymi vojakmi **91,3 %** a v samotných OS SR **78,5 %**. Najnižšia naplnenosť profesionálnymi vojakmi v ozbrojených silách bola u práporčíkov (69,8 %) a mužstva (72,8 %), najvyššia u poddôstojníkov (85,9 %). Najväčšia nenaplnenosť je u funkcie vodič nákladných vozidiel, nedostatkové sú aj niektoré špeciálne odbornosti, najmä lekári. V oblasti odchodovosti k 31. 12. 2007 odišlo 687 profesionálnych vojakov, čo je oproti roku 2006 o cca 18 % menej, zregrutovaných bolo 765 oproti 1036 občanov v roku 2006.

45) Naplnenosť kategórie štátnych zamestnancov v rezorte obrany (vrátane OS SR) k 31.12.2007 dosiahla úroveň 93,3 %. Naplnenosť kategórie zamestnancov vo verejnom záujme v služobnom úrade MO SR a zariadeniach v podriadenosti MO SR bola k 31. 12. 2007 94 % a v samotných OS SR 92,8 %.

3 Ozbrojené sily Slovenskej republiky

Plnenie hlavných úloh

46) Rok 2007 bol druhým rokom budovania plne profesionálnych ozbrojených síl. Hlavné úsilie bolo zamerané na zvyšovanie operačnej pripravenosti OS SR v súlade s prioritami rozvoja OS SR, pričom oproti roku 2006 nastalo mierne zlepšenie. Požadovanú úroveň operačnej pripravenosti za rok 2007 dosiahli jednotky vyčlenené do NRF-10. U ostatných prioritných jednotiek OS SR plniacich ciele síl sa plánovanú úroveň operačnej pripravenosti nepodarilo dosiahnuť v oblastiach personálnej a materiálnej pripravenosti predovšetkým v dôsledku krátenia finančných prostriedkov a opakujúcich sa problémov vo verejnom obstarávaní.

47) V štruktúrach OS SR bolo vykonaných celkom 68 organizačných zmien, ktoré boli zamerané na skvalitnenie riadenia špeciálnych síl, logistických a spojovacích štruktúr, spôsobilostí v oblasti EOD a vytvorenie predpokladov pre budovanie spôsobilostí civilno-vojenskej spolupráce a vedenia psychologických operácií. Tieto zmeny mali len čiastočný vplyv na proces zoštieňovania a zefektívňovania systému velenia a riadenia ozbrojeným silám, čo neumožňuje znižovať prevádzkové náklady. Vykonanými organizačnými zmenami došlo oproti roku 2006 k nevýraznému posunu v zložení jednotiek OS SR z hľadiska ich bojového predurčenia bez zásadného vplyvu na úroveň operačnej pripravenosti. Došlo k miernemu nárastu podielu bojových jednotiek (z 26 % na 28 %) a jednotiek bojovej podpory (z 24 % na 25 %), súčasne k redukcii podielu jednotiek bojového zabezpečenia (zo 40 % na 38 %) a ostatných podporných súčastí (z 10 % na 9 %).

48) Zlepšili sa personálne a organizačné predpoklady pre tvorbu a hodnotenie doktrín, bol vypracovaný návrh Doktríny OS SR (C) doplnený o základné princípy a východiská štandardizačného dokumentu Spojenecká spoločná doktrína. Začala etapa pravidelného hodnotenia existujúcich vojenských doktrín taktickej úrovne.

49) Mobilizačné doplňovanie ozbrojených síl vojakmi v zálohe na tabuľky vojnových počtov, doplňovanie vecnými prostriedkami, ako aj ubytovanie príslušníkov ozbrojených síl, ozbrojených zborov, hasičského a záchranného zboru a osôb, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie, boli zabezpečené. Veliteľstvá, útvary a zariadenia ozbrojených síl plánované úlohy v oblasti mobilizačnej pripravenosti splnili. Bol rozpracovaný návrh služobného predpisu o odbornej príprave aktívnych záloh.

50) V oblasti obrannej štandardizácie SR celkom prijala 153 štandardizačných dokumentov NATO v operačnej, výzbrojno-technickej a administratívnej oblasti a implementovala celkovo 75 slovenských obranných štandardov a vnútorných predpisov MO SR v operačnej, výzbrojno-technickej a administratívnej oblasti. Boli vypracované interné normatívne akty: *Smernica MO SR č. 31/2007 o zabezpečení obrannej štandardizácie* a *Nariadenie ministra obrany SR č. 32/2007 o obrannej štandardizácii*, ktoré explicitne

vymedzili postupy, pojmy a kompetencie v oblasti obrannej štandardizácie. K ťažiskovým úlohám obrannej štandardizácie patrila štandardizácia vo výzbrojno-technickej oblasti, v ktorej SR z hľadiska počtu prijímania a implementácie štandardizačných dokumentov patrila k najúspešnejším z nových členských krajín NATO. V rámci operačnej oblasti obrannej štandardizácie boli prijímané nové edície štandardizačných dokumentov vychádzajúce z prijatých cieľov síl. V administratívnej oblasti štandardizácie bol vydaný hlavný terminologický slovník formou slovenského obranného štandardu – Slovník termínov a definícií NATO a zriadená hlavná terminologická komisia.

Účasť v operáciách a misiách

51) K 31. 12. 2007 pôsobilo v operáciách medzinárodného krízového manažmentu 559 príslušníkov OS SR, čo je v porovnaní s 31. 12. 2006 menej o 83 profesionálnych vojakov. Zároveň došlo aj k zmene proporcionality účasti v prospech operácií pod vedením NATO z 31 % na 40,6 % (celkom 227 príslušníkov OS SR) a pod vedením OSN zo 46 % na 52,4 % (celkom 293 príslušníkov OS SR), udržala sa úroveň zastúpenia pod vedením EÚ 7 % (celkom 39 príslušníkov OS SR), bolo ukončené pôsobenie v operácii koalíčných síl v Iraku, kde v roku 2006 pôsobilo 16 % z celkového počtu príslušníkov OS SR vyslaných do operácií. Z dôvodu ukončenia niektorých operácií prišlo oproti roku 2006 k poklesu počtu príslušníkov OS SR pôsobiacich na veliteľských a štábnych funkciách v prebiehajúcich operáciách a misiách z 29 na 18 príslušníkov. Na konci roku 2007 boli príslušníci OS SR zapojení celkovo v 6 operáciách a misiách NATO, EÚ a OSN (ISAF, KFOR, ALTHEA, UNDOF, UNFICYP, UNTSO) a na dvoch veliteľstvách v Bosne a Hercegovine.

52) V operácii **KFOR** plnila jednotka OS SR predovšetkým úlohy pri udržiavaní bezpečného a bezkonfliktného prostredia, monitorovaní a ochrane objektov zvláštnej pozornosti, zaisťovaní miestnej infraštruktúry. V závere roka bol rozšírený mandát jednotky o zber informácií a monitorovanie situácie, o vykonávanie spoločných opatrení s miestnou políciou pri prevencii kriminality, o pripravenosť k vyčleneniu síl a prostriedkov na potlačenie nepokojov, pričom mandát jednotky sa vzťahuje na celé územie západného Balkánu. Účasť v KFOR bola posilnená vyslaním dvoch vrtuľníkov Mi-17 s príslušným personálom s úlohou pôsobiť v prospech veliteľa KFOR v priestore operácie. Rozhodnuté bolo aj o vyslaní do 5 príslušníkov OS SR na veliteľstvo operácie v roku 2008.

53) V operácii **ISAF** v Afganistane plnila multifunkčná ženijná rota úlohy v rámci odminovacích a stavebno-rekonštrukčných prác. V roku 2007 bolo rozhodnuté o presune jednotky z leteckej základne KAIA v Kábule na medzinárodnú leteckú základňu Kandahár a o zapojení sa do Provinčných rekonštrukčných tímov, v ktorých pôsobili 2 príslušníci OS SR. V závere roka bolo schválené posilnenie účasti v ISAF o ďalších príslušníkov OS SR na veliteľstvá ISAF (do 5 osôb), o príslušníkov OS SR do operačných výcvikových tímov (do 5 osôb), o príslušníkov vojenského zdravotníctva do poľnej nemocnice na leteckej základni KAIA v Kábule (8 osôb) a o strážnu čatu v počte do 35 príslušníkov OS SR na základňu Tarin Kowt v provincii Uruzgan s realizáciou v roku 2008. Významným bolo zastúpenie vo veliteľských štruktúrach v tejto operácii, kde pôsobil ako veliteľ operačného štábu veliteľstva ISAF slovenský brigádny generál, ako aj ďalší dôstojníci OS SR vyslaní z veliteľských štruktúr NATO. V spoločnom štábe na veliteľstve NATO v Sarajeve v Bosne a Hercegovine ku koncu roku pôsobil jeden príslušník OS SR. Na základe navrhovaných zmien v štruktúre Výcvikovej misie NATO v Iraku (NTM-I) ukončilo ku koncu apríla svoju účasť v tejto misii 5 príslušníkov OS SR.

54) V operácii EÚ **ALTHEA** v Bosne a Hercegovine strážna jednotka plnila úlohy pri zabezpečovaní stráženia a kontroly vstupu osôb a vozidiel na základňu v Tuzle, pričom v júli prišlo k jej presunu do Sarajeva s úlohou stráženia a ochrany základne. Štyria príslušníci

OS SR pôsobili v štábných funkciách na veliteľstve síl tejto operácie v Sarajeve. Účasť v monitorovacej misii EÚ – **EUMM** na území bývalej Juhoslávie, kde pôsobili dvaja profesionálni vojaci OS SR, SR ukončila v decembri 2007.

55) Najvýznamnejšou misiou SR pod vedením OSN bola **UNFICYP** na Cypre, kde SR zostáva vedúcou krajinou. Jednotka OS SR plnila úlohy pozorovania a hliadkovania v nárazníkovej zóne vrátane zabezpečenia jej integrity, udržiavania zákonnosti a poriadku. V mierovej misii **UNDOF** dozerala jednotka OS SR na dodržiavanie prímeria v priestore separácie a priestore limitácie medzi Izraelom a Sýriou na Golanských výšinách. Bolo rozhodnuté o ukončení účasti OS SR v tejto operácii k júnu 2008. V pozorovateľskej misii **UNTSO** na Blízkom východe dvaja príslušníci OS SR monitorovali dodržiavanie dohody o prímerí medzi Sýriou a Izraelom, situáciu na izraelsko-libanonskej hranici, dodržiavanie obmedzení týkajúcich sa počtov jednotiek a vojenskej techniky v oblasti. Bolo schválené navrhovanie počtu príslušníkov OS SR do tejto pozorovateľskej misie o troch s celkovým počtom do 5 pozorovateľov s realizáciou v roku 2008. V súvislosti humanitárnou krízou v Libanone bol vyslaný 6-členný chirurgický tím do operácie **UNIFIL**, kde od 1. 3. 2007 do 31. 7. 2007 pôsobil v poľnej nemocnici na úrovni ROLE 2, pričom plnil úlohy v prospech personálu UNIFIL, libanonskej armády i miestneho obyvateľstva.

56) Ku koncu februára 2007 prišlo v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR k stiahnutiu slovenskej ženijnej jednotky z operácie koalíčných síl v Iraku – **Iracká sloboda**. V štábných funkciách na veliteľstvách v rámci operácie zostalo pôsobiť 6 dôstojníkov, pri rotácii koncom júla boli vyslaní už len dvaja. SR úplne ukončila svoju účasť v tejto operácii v decembri 2007.

57) Na zabezpečenie výdavkov jednotiek OS SR pôsobiacich v zahraničí pod vedením NATO, EÚ, OSN a koalíčných síl boli na rok 2007 rozpočtované prostriedky v celkovej sume 952 475 tis. Sk, po úprave (stiahnutie jednotky z operácie Iracká sloboda) to bolo 742 702 tis. Sk, z ktorých bolo k 31. 12. 2007 vyčerpaných 740 695,1 tis. Sk (99,73 %) oproti cca 940 mil. Sk v roku 2006.

58) V priebehu roku 2007 sa v oblasti výberu personálu do operácií a misií podarilo zlepšiť stav obsadzovania a vysielania organických jednotiek na úrovni čata a rota. Stav v nasadzovaní organických jednotiek sa podarilo zlepšiť v misiách a operáciách ALTHEA, KFOR, UNDOF, čiastočne ISAF a UNFICYP. Kľúčové problémy, s ktorými sa stretávali jednotky vysielané do operácií a misií medzinárodného krízového manažmentu, bol výber personálu s požadovaným stupňom bezpečnostnej previerky na funkciu; materiálne a technické zabezpečenie; nedostatky v organizácii zásobovania a komplexné zabezpečenie výcviku z hľadiska personálneho i materialno-technického. Systém spracovania a odovzdávania skúseností z operácií medzinárodného krízového manažmentu (Lessons Learned) v OS SR je v štádiu vypracovávania, oproti roku 2006 však boli vo väčšej miere využívané poznatky bývalých veliteľov jednotlivých operácií a misií pri skvalitňovaní prípravy kľúčového personálu a výcvikových manuálov.

59) Prevažná väčšina operácií a misií s účasťou príslušníkov OS SR v roku 2007 nemala bojový charakter, pričom z hľadiska činnosti slovenských kontingentov išlo o stabilizačné, pozorovateľské, rekonštrukčné a strážne úlohy, ktorých prínos pre rozvoj OS SR bol v získavaní skúseností príslušníkmi OS SR z pôsobenia v medzinárodnom prostredí podľa medzinárodných noriem a rozvíjaní interoperability jednotiek. Úlohy v operáciách a misiách boli splnené včas, v požadovanej kvalite a s pozitívnym hodnotením zo strany vedenia operácií.

Plnenie cieľov síl a rozvoj spôsobilostí

60) Na zabezpečenie plnenia úloh obrany štátu a záväzkov vyplývajúcich z členstva v NATO a EÚ v súlade s *Dlhodobým plánom rozvoja ministerstva obrany s výhľadom do roku 2015* bolo hlavné úsilie zamerané na plnenie rozhodujúcich úloh vyplývajúcich z prijatých cieľov síl s dôrazom na zlepšenie úrovne nasaditeľnosti a udržateľnosti jednotiek.

61) Najvýznamnejší posun v rozvoji spôsobilostí bol dosiahnutý u prioritných deklarovaných jednotiek. Jednotky vyčlenené do NRF-10, (**11. mechanizovaný prápor Martin a národný podporný prvok zo Spoločnej logistickej podpornej skupiny Hlohovec**) na základe vykonanej národnej certifikácie podľa štandardov NATO dosiahli spôsobilosť plniť vlastné úlohy bez obmedzenia. Jednotky disponujú prostriedkami komunikačných a informačných systémov na úrovni minimálnych požiadaviek NATO a sú nasaditeľné do operácií NATO. Pripravenosť vyčlenej jednotky Vojenskej polície bola zabezpečená. Deklarované jednotky do NRF-10 dosiahli pripravenosť k 31. 12. 2007.

62) U **mechanizovanej prápornej skupiny** (s hlavnou bojovou jednotkou 12. mechanizovaný prápor Nitra) bola vykonaná národná certifikácia podľa štandardov NATO s výsledkom „bojovo pripravený“. Nedostatky v pripravenosti tejto mechanizovanej prápornej skupiny sú zapríčinené predovšetkým neplnením požiadaviek na interoperabilitu v dôsledku neobstarania požadovanej techniky a materiálu, komunikačných a informačných systémov, nedocvičením obslúh špeciálnej techniky. Nedoplnenosť personálom bola riešená premiestnením profesionálnych vojakov od iných útvarov zo síl nižšej pripravenosti na neobsadené funkcie. Napriek identifikovaným nedostatkom je možné konštatovať, že pripravenosť druhého mechanizovaného práporu oproti harmonogramu plnenia Cieľa síl – *Mechanizovaná brigádna skupina* bola dosiahnutá o jeden rok skôr, ako bolo požadované.

63) **Prápor radiačnej, chemickej a biologickej ochrany Rožňava** (ďalej len „prápor RCHBO“) v roku 2007 absolvoval iba prvú fázu národnej certifikácie a pre potreby OS SR bol hodnotený ako „pripravený“. Nedostatky boli identifikované predovšetkým v oblasti chemickej a biologickej detekcie a identifikácie. Príčinou bola nenaplnenosť kľúčových funkcií, nedostatočná jazyková pripravenosť personálu a predovšetkým úplné zastavenie obstarávania špeciálnej techniky v roku 2007. Jednotka je schopná plniť len úlohy na vnútornom komunikačnom prostredí, a to s obmedzením. Príprava národného podporného prvku pre prápor RCHBO bola ukončená certifikáciou s výsledkom „bojovo pripravený“. Prápor RCHBO s národným podporným prvkom ako celok je schopný nasadenia do operácie iba vo veľmi obmedzenom rozsahu.

64) **Vrtuľníková jednotka Mi-17 spolu s národným podporným prvkom** absolvovala národnú previerku s výsledkom „pripravený s obmedzeniami“. Obmedzenia sú spôsobené technickými možnosťami vrtuľníkov Mi-17 pre plnenie úloh v noci v malých výškach a za sťažených poveternostných podmienok.

65) Jednotka deklarovaná do NRF-13 – **tím riadenia presunov** absolvovala certifikačné cvičenie s výsledkom „bojovo pripravený“ na plnenie predurčených úloh jednotky s využitím zastaranej automobilovej techniky.

66) **Čata pyrotechnických činností – čata EOD** vykonala národnú certifikáciu a je pripravená plniť úlohy pyrotechnického prieskumu a ničenia/odstraňovania konvenčnej munície 1. a 2. stupňa s výnimkou leteckej munície a rakiet z dôvodu nedodania špeciálnej techniky a nevykonania odborných kurzov.

67) V porovnaní s rokom 2006 došlo k čiastočnej zmene úrovne spôsobilostí **Pozemných síl** OS SR. K nárastu úrovne došlo v oblasti nasaditeľnosti pozemných síl (podľa kritérií NATO) zo 7,9 % na úroveň 28,52 % predovšetkým v dôsledku dosiahnutia pripravenosti mechanizovanej prápornej skupiny. Naopak udržateľnosť vzhľadom na redukovanie počtov v operáciách a misiách sa znížila zo 7,9 % na 5,96 %. V roku 2008 však

udržateľnosť vzrastie nad požadovaných 8 % zaradením mechanizovaného práporu s národným podporným prvkom do NRF-10. Z uvedeného vyplýva, že Alianciou požadovaná úroveň týchto spôsobilosti (40 % pozemných síl nasaditeľných a 8 % udržateľných) bude dosahovaná postupne v kontexte plnenia cieľov síl.

68) Pozemné sily OS SR disponujú obmedzenými spôsobilosťami rozmiestniteľnosti, mobility, radiačnej, chemickej a biologickej ochrany síl. Nerozvinuté a na úrovni porovnateľnej s rokom 2006 zostali spôsobilosti ako sú flexibilita, presnosť úderov, civilno-vojenská spolupráca, schopnosť viesť psychologické operácie, viesť operáciu v zosieťovanom prostredí, schopnosť prispievať do informačných operácií a operačné spravodajstvo. V rámci strategického spravodajstva došlo k pokroku v oblasti technických prepojení so systémami NATO.

69) V oblasti rozvoja spôsobilostí **Vzdušných síl** OS SR sa zvýšila spôsobilosť plniť poslanie v NATINADS, keď bolo od 1. 1. 2007 plnenie úloh zabezpečované dvojicou lietadiel MiG-29 v dennom čase a jedným lietadlom MiG-29 v noci. Od 1. 7. 2007 bola dosiahnutá spôsobilosť plnenia úloh dvojicou lietadiel MiG-29 aj v noci. V porovnaní s rokom 2006 sa zvýšila úroveň pripravenosti pre nasadenie a udržanie vrtuľníkovej jednotky docvičením troch posádok vrtuľníkov Mi-17 schopných plniť úlohy za normálnych aj za zhoršených poveternostných podmienok vo dne a v noci a vytvorením národného podporného prvku. U ostatných spôsobilostí vzdušných síl zostala úroveň porovnateľná s rokom 2006.

70) V rámci **Síl výcviku a podpory** OS SR sa vykonaním certifikácie národných podporných prvkov deklarovaných jednotiek vyčleňovaných zo Spoločnej logistickej a podpornej skupiny oproti roku 2006 zvýšili spôsobilosti v oblasti bojového zabezpečenia pozemných jednotiek. Zvýšila sa spôsobilosť jednotky zabezpečujúcej príjem, usporiadanie a postupujúci presun do priestoru nasadenia (tím riadenia presunov), zvýšili sa spôsobilosti v oblasti EOD ako aj vystrojenie do extrémneho počasia pre pozemné nasaditeľné jednotky. Časť požadovaných kapacít pre národné podporné prvky v oblasti prepravy bola z dôvodu nenakúpenia novej techniky zabezpečená využitím starej techniky, ktorá nemá požadované technické parametre. Obmedzené zostávajú spôsobilosti zabezpečenia prepravy ťažkej techniky na veľké vzdialenosti, zabezpečenia skladovania a prepravy vody, kapacity na úpravu vody, kapacity pre manipuláciu s materiálom a v oblasti interoperability spojenia. Spôsobilosti dopravnej roty Spoločnej logistickej podpornej skupiny sa výrazne nezvýšili predovšetkým v dôsledku neobstarania požadovanej techniky a nedoplnenosti personálom. V oblasti ženijnej podpory a zdravotníckeho zabezpečenia jednotiek (ROLE 2E) sa z dôvodu personálnej nenaplnenosti a chýbajúceho materiálneho vybavenia rovnako stav oproti roku 2006 nezmenil. Spôsobilosti rýchlo nasaditeľného tímu preventívnej medicíny boli obmedzené naplnenosťou personálom a materiálom, ktoré boli iba do úrovne 50 %. Spôsobilosť využívať možnosti mnohonárodnej (integrovanej) logistiky zostala na úrovni porovnateľnej s rokom 2006.

71) V oblasti spôsobilosti strategickje prepravy SR naďalej nedisponuje vlastnými strategickými leteckými a námornými prepravnými kapacitami, zabezpečenie potrebných leteckých prepravných kapacít pre OS SR je riešené predovšetkým prostredníctvom projektu SALIS. Spôsobilosti strategickje námornej prepravy neboli ku koncu roku 2007 zabezpečené z dôvodu, že nebola uzavretá príslušná dohoda s gréckou stranou. Spôsobilosť poskytovať geografické, topografické a meteorologické informácie z vlastného územia a zo zahraničia je obmedzená. Databázy pre geografickú a topografickú podporu sú priebežne napĺňané, meteorologické informácie sú využívané z externého prostredia.

72) V oblasti dlhodobých cieľov síl (obranne schopnosti proti zbraniam s cieľenou energiou; pokročilé bojové systémy jednotlivca; spôsobilosti nízkej zistiteľnosti bojových platforiem, bezpečnosť digitálnych systémov velenia a riadenia) boli v roku 2007 plnené úlohy predovšetkým výskumom jednotlivých oblastí, budovaním experimentálnej základne,

vykonávaním príslušných hodnotení a testov a následným definovaním požiadaviek na novú výstroj a výzbroj OS SR.

73) Celkovo možno hodnotiť, že pri plnení cieľov síl v roku 2007 napriek čiastkovým zlepšeniam pretrvávali určité problémy predovšetkým v oblasti personálnej pripravenosti vrátane nedostatočnej úrovne jazykovej pripravenosti, v oblasti výcviku z dôvodu personálnej nenaplnenosti a nezabezpečenia dostatočného počtu potrebnej techniky a materiálu. Tieto problémy spolu s neobstaraním techniky a materiálu podľa *Plánu obstarávania zákaziek na rok 2007* potvrdili nereálnosť dosiahnutia deklarovaných spôsobilostí OS SR v rozsahu a kvalite podľa Cieľov síl 2006 predovšetkým pri cieľoch síl: *RCHB špecializovaná bojová podpora – prRCHBO; Nasaditeľné ženijné spôsobilosti – čata EOD* a čiastočne aj u cieľov: *Vzdušná preprava v priestore operácie – roj Mi-17; mechanizovaná práporná skupina; bojové zabezpečenie pozemných jednotiek – čata Vojenskej polície; Národné spravodajské spôsobilosti – HUMINT; tím riadenia presunov*. Komplexné riešenie nedostatkov v oblasti plnenia Cieľov síl 2006 bolo obsiahnuté v *Stanovisku SR k návrhom Cieľov síl 2008*, ktoré zrealňuje ďalší postup pri dosahovaní požadovaných spôsobilostí do roku 2018 v dostupnom ekonomickom rámci, čím zároveň odstraňuje súčasné deficity v plnení cieľov síl.

Výcvik

74) Hlavné úsilie výcviku v OS SR bolo naďalej sústredené na splnenie úloh pri príprave na nasadenie deklarovaných jednotiek do NRF a EU BG. Dôraz bol položený na výcvik veliteľov a štábov jednotiek zabezpečujúcich medzinárodné záväzky so zameraním na jazykovú a odbornú prípravu potrebnú pre úspešné zvládnutie certifikačného procesu. V ostatných jednotkách na zvýšenie ich jazykovej a odbornej pripravenosti, zvládnutie nových doktrín a postupov používaných pri plánovaní a vedení operácií v súlade so štandardami NATO. Z hľadiska dosiahnutej úrovne výcviku došlo v porovnaní s rokom 2006 aj napriek niektorým obmedzeniam ku kvalitatívnemu zlepšeniu vo výcviku jednotiek deklarovaných k 1. 1. 2008. Okrem prioritných deklarovaných jednotiek bol dôraz kladený na výcvik jednotiek vysielaných do operácií mimo územia SR.

75) V **Pozemných silách** OS SR bol výcvik zameraný na splnenie úloh certifikačného procesu deklarovaných síl pre plnenie cieľov síl, pričom oproti roku 2006 prišlo k jeho zintenzívneniu. U týchto jednotiek bol dosiahnutý požadovaný stupeň vycvičenosti. Z dôvodu krátenia finančných prostriedkov ostatné jednotky PS OS SR plnili úlohy výcviku spravidla iba na posádkových cvičiskách a útvarových výcvikových zariadeniach s dôrazom na etapu výcviku družstvo a čata. Do výcviku boli implementované aktuálne a nové trendy s dôrazom na vykonávanie činnosti v asymetrickom prostredí, vykonávanie mierových operácií a najmä vedenie operácií v zastavanom priestore.

76) Vo **Vzdušných silách** OS SR boli priority výcviku položené na prípravu a národnú certifikáciu predurčených síl a prostriedkov pre NATINADS a deklarovanej vrtuľníkovej jednotky Mi-17. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi došlo k nárastu úrovne vycvičenosti operačných pilotov MiG-29, keď oproti 56 letovým hodinám priemerného dosiahnutého náletu z roku 2006 sa nálet v roku 2007 zvýšil na úroveň 93 letových hodín, čím bol zároveň splnený plánovaný ročný nálet pilotov. Dosiahnutá úroveň vycvičenosti pilotov MiG-29 umožňuje použitie 12 pilotov na plnenie úloh zabezpečovania vzdušnej suverenity. Pri výcviku vrtuľníkovej jednotky Mi-17 bol prekročený plánovaný nálet z dôvodu neplánovaných aktivít vrtuľníkov a zabezpečovacej techniky súvisiacimi s hasením požiarov. Toto však súčasne neumožnilo úplné docvičenie 4 posádok vrtuľníkov pre pôsobenie za zhoršených poveternostných podmienok v noci. Letectvo vzdušných síl splnilo 100 % celkového plánovaného ročného náletu za všetky typy leteckej techniky, pričom oproti roku 2006 došlo k zvýšeniu ročného náletu cca o 9 %. Medzi rozhodujúce zamestnania patrili

strelby lietadiel MiG-29 na vzdušné ciele v Poľskej republike s hodnotením „výborne“, strelby lietadiel MiG-29 a L-39 vo VVP Kuchyňa na pozemné ciele s hodnotením „výborne a dobre“ a strelby vrtuľníkov Mi-17 a Mi-24 vo VVP Kamenica nad Cirochou na pozemné ciele s výsledkom „výborne a dobre“.

77) V **Silách výcviku a podpory OS SR** bol výcvik v roku 2007 zameraný na prípravu a národnú certifikáciu národných podporných prvkov deklarovaných jednotiek, jednotky EOD a tímu riadenia presunov. S výnimkou tímu EOD bol dosiahnutý požadovaný stupeň vycvičenosti. Tím EOD je z dôvodu nedodania špeciálnej techniky a nevykonania odborných kurzov schopný plniť len úlohy v oblasti pyrotechnického prieskumu a ničenia/odstraňovania konvenčnej munície 1. a 2. stupňa s výnimkou leteckej munície a rakiet. Na kvalitu výcviku jednotiek vplývalo predovšetkým neobstaranie požadovanej prepravnej a skladovacej techniky a materiálu.

78) Úlohy výcviku **Vojenskej polície** boli splnené s hlavným zameraním na prípravu príslušníkov vyčlenených pre NRF-10, do mechanizovanej prápornej skupiny, pre operáciu ALTHEA s nasadením v mesiaci január 2008 a do mnohonárodného policajného práporu. V roku 2007 sa zároveň zvýšila úroveň plánovacieho procesu pri plánovaní operácií, k čomu napomohli i spoločné cvičenia s jednotkami Pozemných síl OS SR.

79) V porovnaní s rokom 2006 došlo k zefektívneniu **spoločného výcviku** zložiek OS SR predovšetkým v rámci vykonania certifikačných cvičení deklarovaných jednotiek. Zvýšila sa úroveň využívania simulačných technológií, bolo vykonaných viacero počítačovo podporovaných štábnych nácvikov a veliteľsko-štábnych cvičení.

80) V oblasti **výcviku jednotlivca** sa pokračovalo vo vykonávaní základného a odborného výcviku profesionálnych vojakov v kategórii mužstva vo výcvikových školách a poddôstojníkov v kariérnych kurzoch v poddôstojníckej akadémii podľa novelizovaných výcvikových programov v súlade s požiadavkami OS SR. Skúsenosti získané z medzinárodných cvičení sa ďalej využívajú pre skvalitnenie prípravy výcviku príslušníkov OS SR a v príprave na plnenie úloh v operáciách a misiách mimo územia SR.

81) V oblasti celkového skvalitňovania **učebno-výcvikovej základne** v podriadenosti OS SR došlo len k minimálnemu zlepšeniu, čo značným spôsobom limituje vykonávanie plnohodnotného výcviku, najmä v oblasti streleckej a taktickej prípravy jednotiek. Napriek tomu došlo oproti predchádzajúcemu roku k skvalitneniu výcviku najmä v streľbe z ručných zbraní vo výcvikových priestoroch s využitím systému ARTEC a k možnosti precvičovania činností na novovybudovanom kontrolnom bode. Bolo vykonané prepojenie simulačných centier Liptovský Mikuláš a Spoločného bojového výcvikového centra Lešť. Kvalitatívny posun nastal aj v pôsobnosti ÚSZV Lešť, kde bola dokončená prvá etapa výstavby výcvikovej osady pre výcvik špeciálnych tímov, prevzatá časť výcvikovej osady určená na prípravu záchranárov a cvičisko na výcvik v členitom a horskom teréne. Napriek pretrvávajúcim problémom s nedostatkom personálu na zabezpečenie výcviku na uvedených zariadeniach, sú všetky využívané k plneniu výcvikových úloh. Pre rozšírenie a zlepšenie možností výcviku ozbrojených síl, ako aj iných bezpečnostných, zdravotníckych a záchranárskych zložiek štátu bolo rozhodnuté o dobudovaní ÚSZV Lešť, ktorý bude mať širšie nadrezortné a potenciálne i medzinárodné využitie. Významným projektom v oblasti zdokonalenia výcviku bolo vybudovanie špeciálneho zariadenia pre výcvik EOD operátorov a jednotiek v práci s Informačným systémom EOD v priestoroch CoE EOD v Novákoch.

Vzdelávanie

82) V roku 2007 bolo v **NAO** ukončených 17 odborných a kariérnych kurzov pre dôstojníkov a práporčíkov OS SR, ktoré ukončilo 177 príslušníkov OS SR a 1 príslušník Armády Českej republiky. Učebné programy jednotlivých kurzov boli upravené na základe

požiadaviek GŠ OS SR. V rámci Kurzu národnej bezpečnosti sa po prvýkrát uskutočnil odborný kurz pre zamestnancov v štátnej a verejnej správe, ktorý absolvovalo 6 osôb, z toho jeden zahraničný účastník z Nemecka. Bolo vykonaných 56 špecializovaných krátkodobých kurzov, ktoré absolvovalo 674 príslušníkov rezortu obrany.

83) AOS pripravovala študentov v troch bakalárskych študijných programoch, v akademickom roku 2007/08 prvýkrát vo všetkých štyroch ročníkoch (celkom 375 študentov). Bol akreditovaný jeden bakalársky študijný program a akreditované tri študijné programy pre druhý stupeň vysokoškolského štúdia. V roku 2007 bolo prijatých 100 uchádzačov, zlepšila sa efektívnosť prijímacieho a výberového konania, čo sa prejavilo na znížení odchodovosti študentov AOS. Škola v roku 2007 nevyradila pre ozbrojené sily žiadnych absolventov z dôvodu, že v rokoch 2002 a 2003 sa štúdium na vojenskej vysokej škole neotváralo. AOS uskutočnila viac ako 100 krátkodobých odborných kurzov, ktorých sa zúčastnilo viac ako 1500 príslušníkov rezortu obrany.

84) V roku 2007 sa dynamizovali opatrenia k transformácii vojenského školstva. Schválená *Koncepcia na dokončenie transformácie vojenského školstva a integrácie Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika a Národnej akadémie obrany maršala Andreja Hadika* predstavuje zásadné programové a inštitucionálne zmeny vo vysokoškolskom vzdelávaní, výcviku kadetov a dôstojníkov a v ďalšom vzdelávaní dôstojníkov. Integrácia NAO a AOS vytvára systémovo lepšie podmienky na skvalitnenie vzdelávania a výcviku kadetov a dôstojníkov podľa požiadaviek ozbrojených síl. Vznik jednej vojenskej vysokoškolskej inštitúcie predstavuje aj efektívnejšie využitie finančných zdrojov. Na AOS sa začali prípravy na akreditáciu nových medzioborových študijných programov.

85) Ani v roku 2007 sa nepodarilo zásadne zvýšiť úroveň jazykovej pripravenosti príslušníkov OS SR, čo má príčinu najmä v nízkej úspešnosti absolventov kurzov pri skúškach a odchode jazykovo pripravených profesionálnych vojakov do zálohy. Z celkového počtu personálu deklarovaných jednotiek, u ktorého sa jazyková spôsobilosť požaduje, spĺňa požiadavky 22,5 %. Realizovaných bolo celkom 84 intenzívnych jazykových kurzov (ďalej len „IJK“) anglického jazyka, ktorých sa zúčastnilo 964 príslušníkov OS SR, z toho 31 mimorezortných IJK základnej úrovne pre 459 príslušníkov OS SR a Vojenskej polície. Úspešnosť pri skúške podľa STANAG 6001 u absolventov mimorezortných IJK základnej úrovne (SLP1111) dosiahla za rok 2007 úroveň 45 %. V rezortných IJK základnej úrovne (SLP1111) poklesla úspešnosť absolventov oproti roku 2006 z 90,3 % na 72,7 %, v kurzoch strednej úrovne (SLP2222) z 39,7 % na 33,8 %, pričom v kurzoch vyššej úrovne (SLP3333) mierne vzrástla z 4 % na 6,5 %. Na základe dlhodobo nízkej úspešnosti absolventov kurzov pri skúškach boli prijaté opatrenia na zvýšenie motivácie jednotlivca, efektívnejšie využitie kapacít vzdelávacích inštitúcií, ktoré v druhej polovici roka prispeli k zvýšeniu úspešnosti absolventov rezortných kurzov. Celková úspešnosť absolventov rezortných IJK pri skúškach za všetky úrovne podľa STANAG za celý rok 2007 však – vzhľadom na nižšiu úspešnosť absolventov v prvom polroku – bola 31,4 %, čo je úroveň porovnateľná s rokom 2006.

86) V oblasti odborného vzdelávania príslušníkov rezortu obrany v zahraničí bolo celkom uskutočnených 106 kurzov v 20 krajinách, do ktorých bolo vyslaných celkom 165 príslušníkov rezortu obrany (oproti 118 v roku 2006), z toho 148 profesionálnych vojakov a 17 civilných zamestnancov. Jazykové kurzy v zahraničí absolvovalo celkom 40 študentov v 7 krajinách. Významným prínosom pre OS SR boli predovšetkým zahraničné kurzy špecialistov, vojenských pozorovateľov, štábnych dôstojníkov integrovaných štábov mierových a vojenských operácií. V marci 2007 došlo k ukončeniu Kurzu nižších štábnych dôstojníkov zo strednej a východnej Európy (JSOC). V záujme maximálneho využitia doteraz získaných skúseností a materiálneho zabezpečenia projektu JSOC bola schválená Koncepcia projektu medzinárodného kurzu pre štábnych dôstojníkov (ISOC) a zabezpečené personálne, finančné a medzinárodno-právne aspekty pre otvorenie prvého kurzu v roku 2008.

Vyzbrojovanie, modernizácia a komunikačné a informačné systémy

87) Zabezpečenie OS SR výzbrojou, technikou, materiálom a komunikačnými a informačnými systémami (ďalej len „VTM a KIS“) bolo realizované v súlade s *Dlhodobým plánom rozvoja ministerstva obrany s výhľadom do roku 2015* a v súlade s úpravami v plnení cieľov síl. V roku 2007 boli schválené viaceré koncepčné a normatívne dokumenty, ktoré sa priamo dotýkajú oblasti vyzbrojovania, predovšetkým *Stratégia vyzbrojovania*, v ktorej sa zohľadnili nové požiadavky vyplývajúce z rozvoja kľúčových obranných schopností a zo spolupráce s NATO a EDA v oblasti vyzbrojovania, obranného výskumu a rozvoja technológií. Pokračoval transfer informácií z pracovných skupín Konferencie národných riaditeľov pre vyzbrojovanie a plnenie záväzkov plynúcich z pozície vedúcej krajiny pre oblasť EOD, úsilie bolo zamerané na skúmanie a praktické riešenie definovaných nedostatkov v rámci Aliancie v oblasti EOD s dôrazom na riešenia návrhov špeciálnych projektov NATO.

88) Požiadavky OS SR na VTM a KIS boli do schváleného *Programového plánu rezortu MO SR na roky 2007–2012* na podprogram Rozvoj VTM a KIS zahrnuté pre rok 2007 v objeme **5 328 mil. Sk**. Tento objem pokrýval požiadavky síl na zdroje na VTM a KIS cca 80 %. V upravenom rozpočte boli finančné zdroje na tento podprogram v roku 2007 stanovené v objeme **5 102 735 tis. Sk** (z toho vyčerpaných bolo 99,98 %). V rámci toho na oblasť KIS bolo v schválenom rozpočte vyčlenených 2 285 488 tis. Sk, po úpravách došlo k navýšeniu na **3 211 263 tis. Sk**, z ktorých bolo vyčerpaných 99,96 %. V porovnaní s upraveným rozpočtom na oblasť KIS v roku 2006 (2 058 163,419 tis. Sk) to bolo viac o cca 1,15 mld. Sk.

89) Z uvedeného vyplýva, že aj napriek pokroku v oblasti VTM a KIS v dôsledku navýšenia finančných prostriedkov oproti roku 2006 o cca 646 mil. Sk, sa ani v roku 2007 nepodarilo odstrániť deficity z minulých rokov hlavne v oblasti obstarania rozhodujúcich druhov bojovej, prepravnej a špeciálnej techniky, komunikačných a informačných systémov a technických prostriedkov prieskumu. Úroveň plnenia jednotlivých cieľov a zámerov bola do značnej miery ovplyvnená presunmi zdrojov medzi projektmi, ako aj v rámci nich medzi subprojektami najmä z dôvodu neschopnosti obstarat' požadovanú VTM a KIS v plánovaných termínoch, parametroch a cene.

90) Z celkového počtu 23 projektov bolo v rámci hodnotenia plnenia zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov programov programového rozpočtovania kapitoly MO SR 6 projektov hodnotených ako splnených, 8 projektov ako čiastočne splnených, 8 projektov ako nesplnených a 1 projekt (bojové obrnené vozidlo) v roku 2007 nebol hodnotený. Najvýraznejší pokrok sa dosiahol pri plnení projektov: prepojenie národných taktických komunikácií; komunikačné a informačné systémy; bezpečnosť KIS; NATINADS; ochrana utajovaných skutočností; a budúce spôsobilosti výzbroje ozbrojených síl, ktoré boli splnené. Najväčšia dynamika z hľadiska nárastu finančných prostriedkov oproti schválenému rozpočtu na projekty bola pri zvyšovaní kvality výzbroje a výstroje (z 82 na 333 mil. Sk); komplexnej zdravotnej a radiačnej, chemickej a biologickej ochrane (ďalej len „RCHBO“) (z 288 na 361 mil. Sk); modernizácii letectva (z 381 na 416 mil. Sk).

91) V rámci projektu delostrelecké systémy sa podarilo úspešne ukončiť dodávku všetkých 26 ks raketometov RM 70/85 MODULAR, z toho posledných 6 kusov v roku 2007 a 13 kusov muničných vozidiel MV MODULAR. Projekt MODULAR bude ukončený v roku 2008. Pokročilo sa v nákupe výpočtovej techniky ako i modernizácii delostreleckých, chemických a žienijných systémov a zlepšila sa aj osobná výbava jednotlivca. Práporu RCHBO boli dodané detektory na zabudovanie do 2 ks ALIGATOR 4 x 4 RCHBO, ktoré však neboli obstarané, rovnako ako ani 6 ks – automobil nákladný terénny ťažký (ANTŤ) – dekontaminačné vozidlá. Plánované obstaranie novej techniky pre tím riadenia presunov

nebolo ani v roku 2007 realizované. Táto technika je nahradená zastaranou technikou, čím vzniká zvýšené riziko jej poruchovosti.

92) Zvýšila sa priemerná úroveň prevádzkyschopnosti leteckej techniky, na čo mala hlavný vplyv implementácia abonentného systému prevádzky lietadiel MiG-29. Na zmodernizovaných lietadlách MiG-29 boli v roku 2007 vykonávané vojskové skúšky s ich zavedením do výzbroje v roku 2008. Bola ukončená modernizácia leteckého tréningového lietadla pre výcvik pilotov lietadiel MiG-29AS, UBS. Pokračovala modernizácia vrtuľníkov Mi-17 MODER a Mi-17 LPZS. Na prototypovom vrtuľníku Mi-17 LPZS boli vykonané kontrolné skúšky a začaté vojskové skúšky. Bola ukončená modernizácia lietadla L-39ZA a kontrolné skúšky u modernizovaného lietadla An-26. Bola zabezpečená kompletná dodávka technologických zariadení pristávacieho systému pre vrtuľníky, na ktorom budú vykonávané vojskové skúšky v roku 2008.

93) V rámci modernizácie správy vzdušného priestoru došlo celkovo k pokroku, pokračovalo sa v budovaní systémov na identifikáciu vlastný – cudzí (IFF) do leteckej techniky a vo výstavbe rádiokomunikačných systémov pre spojenie zem-vzduch, v rámci budovania rádiokomunikačnej siete pre riadenie letovej prevádzky a navádzanie lietadiel bol dobudovaný ďalší rádiokomunikačný bod – Hlohovec. Boli začaté prípravné práce pre nadobudnutie schopností zabezpečenia bezpečnej komunikácie pre činnosť letectva v súlade so štandardmi NATO. Vzhľadom na krátenie finančných prostriedkov bol pozastavený proces výstavby integrovaných bezpečnostných systémov a akreditácia systémov velenia a riadenia, čo môže mať negatívny dosah na plnohodnotnú funkčnosť integrovaného systému velenia a riadenia zapojeného do NATINADS v budúcnosti. Obdobne krátenie finančných prostriedkov oddialilo integráciu pozemných systémov protivzdušnej obrany do NATINADS.

94) Pokračoval rozvoj Štábného informačného systému, pričom boli vyvinuté 2 moduly: „Hlásenie operačnej pripravenosti“ a modul „Bezpečnostné previerky“ s nasadením v roku 2008. Bol certifikovaný systém „Vojenská formálna pošta“, ktorý vytvoril rozsiahle sieťové prostredie pre spracovávanie utajovaných skutočností v národnom prostredí. Začala II. fáza rozširovania NATO utajeného komunikačného a informačného systému v priestoroch NBÚ, MO SR a operačných veliteľstiev OS SR. Bola vykonaná dodávka a inštalácia technických prostriedkov a CRYPTO zariadení v rezortných lokalitách a NBÚ.

95) Pokračovalo sa v budovaní automatizovaného systému velenia a riadenia taktického stupňa (C2SYS-TS) a Informačného systému pre RCHBO, v rámci čoho bola rozšírená jeho funkcionálnosť o nové moduly aplikačného softvérového vybavenia, technicky, programovo boli realizované prípojné miesta a zabezpečené základné zaškolenie jeho používateľov, čím bol tento systém pripravený na skúšobnú prevádzku v roku 2008. V rámci Vojenského informačného systému územia (VISU) pokračovala digitalizácia územia a napĺňanie databáz s predpokladom ukončenia v roku 2008. V Integrovanom informačnom systéme bol nasadený modul „Personalistika“ naplňujúci požiadavky na zabezpečenie personálneho manažmentu a modul umožňujúci plánovanie misií. Pokračovali práce na Informačnom systéme logistiky (Log-IS) implementáciou modulov majetok a zásobovanie, prevádzka, údržba, opravy a služby, doprava, integrácia na ostatné systémy, akvizícia a obstarávanie, velenie, riadenie, plánovanie a modelovanie, riadenie situácií, vypracovanie strategickej architektúry projektu. V rezorte obrany sa celkovo zvýšila úroveň možností zberu, spracovania a prenosu informácií v automatizovanom režime, ale zatiaľ táto spôsobilosť nedosahuje úroveň štandardnú v NATO.

96) Neboli obstarané technické prostriedky prieskumu, systém logistickej podpory pre HUMINT, 3D radar blízkeho dosahu (RL3D) protiletadlových jednotiek ani rádiolokátor na zisťovanie pozemných cieľov. Z dôvodu, že dodávateľ nebol schopný dodať požadovaný tovar v roku 2007 (licenčné konanie) neboli obstarané nové rádiové stanice (rádiová technológia MOKYS) určené pre 12. mechanizovaný prápor Nitra a Veliteľstvo spoločnej

logistickej podpornej skupiny Hlohovec (zabezpečuje národný podporný prvok pre NRF-10 a pre mechanizovanú prápornú skupinu), v dôsledku čoho tieto disponujú iba limitovanými spôsobilosťami v oblasti KIS. Bol schválený operačný koncept používania MOKYS, dodaných bolo 7 prototypov prevádzkarní, vojskové skúšky budú uskutočnené v roku 2008. Celkovo je proces zavádzania MOKYS oneskorený o 2 roky.

97) Úroveň podpory velenia a riadenia na taktickom a operačnom stupni velenia je z hľadiska požiadaviek na kvalitu, bezpečnosť, kapacitu, odolnosť, flexibilitu, automatizáciu a interoperabilitu obmedzená. Čiastočnou výnimkou je 11. mechanizovaný prápor Martin, ktorý disponuje novšími spojovacími prostriedkami spĺňajúcimi minimálnu požiadavku NATO na interoperabilitu, súčasne spolu s 12. mechanizovaným práporom Nitra disponujú automatizovanými prostriedkami velenia, riadenia a spojovacími uzlami zabezpečujúcimi požadované rozhrania pre pripojenie do taktických sietí štátov NATO. Spôsobilosti podpory velenia a riadenia na taktickej úrovni okrem uvedených jednotiek (systémy C3) neboli oproti roku 2006 zásadným spôsobom kvantitatívne a kvalitatívne zmenené.

98) V oblasti vyzbrojovania VTM a KIS boli z 8 nespĺnených projektov čiastočne realizované projekty: HUMINT – národné možnosti; MOKYS; a špeciálna technika. Neplnené boli projekty: ISTAR – systém spravodajstva a prieskumu; rádiolokačná technika; obrnený transportér; automobil nákladný terénny stredný (ANTS); automobil nákladný terénny ťažký (ANTĽ). Základnou príčinou vecného neplnenia projektov sú nedostatky v procese obstarávania, ktorý je veľmi zdĺhavý vo vzťahu k času na vybratie vhodného dodávateľa a realizáciu od podpisu zmluvy u centrálného obstarávateľa až po jej naplnenie. Nerovnomernosť čerpania pridelených finančných prostriedkov bola zapríčinená aj nespĺnením zadaných podmienok zo strany dodávateľov, dlhším časom výroby a zmenou cenovej politiky (nárastu cien), čo spomaľovalo uzatváranie zmlúv, pretože sa hľadali vlastné zdroje z menej prioritných subprojektov. Pri niektorých projektoch sa nepodarilo zabezpečiť ich realizáciu zo špecifických dôvodov: rizikovosť obstarania a vysoká cena (zastavenie nákupu ALIGATOR 4 x 4), reklamačné konanie (ANTĽ TATRA), zmena požiadavky na obstaranie (kontajnery), v ktorých dôsledku boli finančné prostriedky predisponované na obstaranie inej techniky a materiálu.

4 Podpora obrany štátu

99) *Dlhodobý plán prípravy a rozvoja podpory obrany štátu s výhľadom do roku 2015* bol implementovaný v procese národného obranného plánovania. Úlohy v oblasti podpory obrany štátu boli realizované v medzirezortnom programe Podpora obrany na roky 2007 – 2012 vypracovanom v súlade s požiadavkami OS SR a v súčinnosti s ministerstvami a ústrednými orgánmi štátnej správy podieľajúcimi sa na zabezpečovaní podpory obrany štátu.

100) Na medzirezortný program Podpora obrany bolo pre rok 2007 plánovaných celkovo **239 077 tis. Sk**, ktoré boli opatreniami Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR a Správou štátnych hmotných rezerv SR upravené na **196 577 tis. Sk**. Skutočne vyčerpaných bolo **156 329 tis. Sk** (79,52 %). Príčiny nerovnomerného čerpania finančných prostriedkov spočívali v nutnosti upravovať jednotlivé plánované čiastky v rozpočtových kapitolách dotknutých rezortov, ktoré boli potrebné najmä z dôvodov majetkovoprávneho vyrovnania pozemkov a stupňa pripravenosti projektovej dokumentácie pre oblasť výstavby obrannej infraštruktúry.

101) **Dopravná a telekomunikačná podpora** bola zameraná na zlepšenie spôsobilostí v dopravnej a telekomunikačnej infraštruktúre a v požadovaných službách a činnostiach. Z pridelených finančných prostriedkov vo výške **71 000 tis. Sk** bolo **50,35 %** využitých v súlade so zámerom podprogramu. Finančné prostriedky vo výške **32 055 tis. Sk** a **3 193 tis. Sk** museli byť z dôvodu problémov v procese výberového konania na

obstarávateľa výstavby plánovaných objektov a problémov pri výkupoch pozemkov pre železničnú rampu v Poprade prevedené do rozpočtu roku 2008.

102) **Zdravotnícka podpora** bola zameraná na udržiavanie lôžkovej kapacity a zabezpečenie požadovaných zdravotníckych spôsobilostí OS SR. Ministerstvo zdravotníctva SR zabezpečovalo pre potreby obrany 5 980 lôžok v 25 zdravotníckych zariadeniach. Na podprogram bolo plánovaných **6 654 tis. Sk**. Finančné prostriedky boli vyčerpané na **100 %**.

103) Na podprogram **Štátne hmotné rezervy pre obranu** bolo plánovaných **158 923 tis. Sk**. Z dôvodu nevyrovnania nehnuteľného majetku v rámci stavieb obrannej infraštruktúry v príslušnej akciovej spoločnosti boli finančné prostriedky vo výške **46 500 tis. Sk** prevedené na zabezpečenie nákupu núdzových zásob ropy. Z upravených finančných prostriedkov **112 423 tis. Sk** bolo vyčerpaných **100 %**.

104) Na podprogram Hospodárska mobilizácia MO SR bolo pridelených **51 500 tis. Sk**, ktoré boli využité na zabezpečenie plnenia úloh hospodárskej mobilizácie v subjektoch hospodárskej mobilizácie (ďalej len „HM“) MO SR (16 subjektov HM celkom 6 950 922,0 Sk) a uchovanie výrobných schopností pre zabezpečenie potrieb OS SR pre krízové situácie (4 subjekty v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR celkom 44 509 793,0 Sk). Finančné prostriedky boli využité na **99,92 %**. Zároveň boli uzatvorené zmluvy o uzatvorení budúcej zmluvy vrátane dodatkov k nim so 67 subjektmi HM. Finančné prostriedky v predchádzajúcich rokoch čerpané v rámci medzirezortného programu Podpora obrany podprogram Logistická podpora boli na základe požiadavky Ministerstva hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“) presunuté do medzirezortného podprogramu Hospodárska mobilizácia MH SR, 1 500 tis. Sk bolo vyčlenených na zabezpečenie funkčnosti náhradných zdrojov elektrickej energie umiestnených na vybraných pohotovostných čerpacích staniciach, ktoré sú predurčené pre potreby ozbrojených síl alebo ozbrojených bezpečnostných zborov.

105) Na zabezpečenie podpory hostiteľskej krajiny (HNS) bol v roku 2007 aktualizovaný a zaslaný na Hlavné veliteľstvo NATO a vecne príslušným rezortom SR *Katalóg národných spôsobilostí hostiteľskej krajiny*, ktorý identifikuje vojenské aj civilné spôsobilosti v zariadeniach a infraštruktúre. Stav pripravenosti štátneho územia na obranu je v súlade s príslušnou doktrínou NATO.

106) V oblasti Bezpečnostných investícií NATO (NSIP) sa pokračovalo v implementácii súboru spôsobilostí v súlade s požiadavkou NATO v rámci balíka spôsobilostí – *Zabezpečenie operačných spôsobilostí v siedmich nových členských štátoch*. Po vypracovaní a schválení odhadov nákladov a projektovej dokumentácie na 7 projektov bolo vyhlásené národné výberové konanie na výber dodávateľa realizačných prác pre prvé tri projekty súboru spôsobilostí – rekonštrukcia letiska Sliač. Po vypracovaní a schválení dokumentácie na realizáciu troch projektov malých prác bolo vyhlásené národné obstarávanie a uskutočnený výber realizátorov prác. Na projekty NSIP obsiahnuté v balíku spôsobilostí prispelo NATO Slovenskej republike sumou 28 330 tis. Sk, SR zaplatila príspevky do programu NSIP za rok 2007 vo výške 54 983 tis. Sk.

107) Zámery a ciele medzirezortného programu Podpora obrany boli splnené. Z dôvodov zníženia plánovaných finančných prostriedkov u dotknutých rezortov, aj v súvislosti s ťažkosťami v procesoch verejného obstarávania, majetkovoprávneho vyrovnania pozemkov a z dôvodu stupňa pripravenosti projektovej dokumentácie pre oblasť výstavby obrannej infraštruktúry, boli lehoty plnenia úloh rozložené na dlhšie časové obdobie.

108) V oblasti obrannej infraštruktúry bola vykonaná aktualizácia ústrednej evidencie objektov a zariadení obrannej infraštruktúry, zhodnotenie objektov obrannej infraštruktúry v pôsobnosti OS SR a následne vykonaná údržba.

109) Ochrana a obrana objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov bola riešená v spolupráci s ministerstvami a ostanými ústrednými orgánmi štátnej správy vykonaním aktualizácie dokumentu *Zaradenie stavieb a budov do kategórie objektov*

osobitnej dôležitosti alebo do kategórie ďalších dôležitých objektov pre obranu štátu, spôsob ich ochrany a obrany. Jeho súčasťou je aj *Metodické usmernenie na ochranu a obranu strategických objektov*. Počet strategických objektov, objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov sa nezmenil. V spolupráci s vecne príslušnými rezortmi bol doriešený spôsob finančného zabezpečenia nákladov týkajúcich sa ochrany kategorizovaných objektov. Úlohy v ochrane a obrane týchto objektov boli zabezpečené.

110) Oproti roku 2006 došlo k posunu v oblasti pripravenosti obyvateľstva na obranu štátu. Po línii riadenia štátnej správy sa uskutočňovala príprava funkcionárov odborov krízového riadenia obvodných úradov, príprava starostov obcí na úseku obrany štátu a príprava funkcionárov vyšších územných celkov na zabezpečenie plnenia úloh vyplývajúcich z novelizácie zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. V rámci prípravy občanov na obranu štátu sa územné vojenské správy na základe pozvania základných škôl zúčastnili zamestnaní zameraných na brannú výchovu.

111) V roku 2007 celkový objem skladovaných trhavín a munície prekročoval celkové kapacitné možnosti uloženia trhavín a munície na základe kolaudačných rozhodnutí centrálnych skladov. Bola vykonaná odborná kontrola uloženia munície, po ktorej bol vypracovaný plán preskladnenia munície v centrálnych skladoch, čím sa dosiahlo zníženie požadovaných výnimiek z odborných predpisov zo skladovania munície o 63 %. Likvidácia prebytočnej a neupotrebitelnej trhaviny a munície nebola v roku 2007 vykonávaná z dôvodu havárie vo VOP, a. s. Nováky. Pre zvyšovanie bezpečnosti a vzhľadom na neúplnosť legislatívy v tejto oblasti začalo MO SR pripravovať v spolupráci s MH SR, MV SR a banským úradom návrh zákona o munícii a výbušnínach, ktorý bude riešiť komplexne uvedenú problematiku ako v civilných organizáciách, tak aj v silových rezortoch.

5 Veda, výskum a obranný priemysel

112) Na výskum a vývoj bolo vyčlenených 89 434 tis. tis. Sk, čo tvorilo cca 0,32 % z upraveného rozpočtu MO SR a znamenalo pokles v pomernej aj absolútnej hodnote výdavkov na výskum a vývoj oproti roku 2006 (118 800 tis. Sk) ako aj roku 2005 (131 530 tis. Sk). Rozsah financovania výskumu a vývoja neumožňuje, aby sa výraznejšie prejavil pozitívny vplyv aktivít výskumu a vývoja na rozvoj v duchu Lisabonskej stratégie EÚ.

113) Bol vydaný *Výnos MO SR o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MO SR na výskum a vývoj zameraný na zabezpečenie obrany štátu* a s účinnosťou od roku 2008 bol konštituovaný nový medzirezortný podprogram výskumu a vývoja na zabezpečenie obrany štátu v rámci programu Podpora obrany v gescii MO SR. Vecné zameranie výskumu a vývoja v roku 2007 vychádzalo z platných koncepcných a plánovacích dokumentov.

114) Vedeckovýskumné kapacity v rezorte obrany sú sústredené predovšetkým v AOS a testovacie kapacity s obmedzeným vedeckým potenciálom vo Vojenskom technickom a skúšobnom ústave Záhorie. Pre potreby rezortu obrany bolo v roku 2007 vypracovaných 27 vedeckých štúdií a riešených 11 projektov výskumu a vývoja, z ktorých 7 súvisí s plnením cieľov síl. V oblasti úloh výskumu a vývoja sa napriek nepriaznivej personálnej situácii podarilo splniť a prekročiť všetky plánované merateľné ukazovatele.

115) AOS sa podarilo nadviazať spoluprácu s národným koordinátorom EDA, čím boli vytvorené podmienky zapojenia učiteľov AOS aj do medzinárodných riešiteľských kolektívov. Riešený bol porovnateľný počet projektov výskumu a vývoja v prospech MO SR ako v roku 2006. Viac ako 73 % všetkých riešených projektov v AOS je na podporu obrany štátu. Prvýkrát bola AOS poskytnutá MO SR inštitucionálna forma podpory, ktorú získalo 7 projektov.

116) V medzinárodnom obrannom výskume sa rozšírila účasť SR na aktivitách Organizácie NATO pre výskum a technológie (ďalej len „RTO“) v oblastiach boja proti terorizmu, plnenia dlhodobých požiadaviek na spôsobilosti, spoločné technologické demonštrácie a experimentovanie, sledovanie technologického rozvoja. SR sa podieľa na siedmich spoločných projektoch a má zastúpenie v piatich paneloch RTO, na podporu budúcich spôsobilostí OS SR bol riešený projekt sieťovo orientovaných spôsobilostí (NEC) a ich implementácie do OS SR s väzbou na spoločný výskumný projekt štátov NATO.

117) V rámci EDA v oblasti obranného výskumu a vývoja SR vstúpila do širšej medzinárodnej spolupráce prostredníctvom *Programu obranného výskumu a technológií spoločného investovania v oblasti ochrany vojsk* s finančným príspevkom Slovenskej republiky na dobu troch rokov vo výške 1 mil. EUR. Relevantné subjekty obranného priemyslu SR sa zapojili do spoločného projektu šiestich štátov EÚ riešiacom ochranu pozemných vozidiel proti improvizovaným nástražným systémom. SR sa zapojila do *Medzivládneho režimu na podporu transparentnosti a podporu koordinácie investícií v oblasti obranných skúšobných a hodnotiacich zariadení členských krajín EDA*, čo umožní rezortu obrany prístup k databáze skúšobných a hodnotiacich zariadení štátov zapojených v tomto režime. Plnením úloh vyplývajúcich zo Stratégie európskej technologickej a priemyselnej základne schválenej v roku 2007 sa otvára priestor pre vytváranie spoločného európskeho trhu s obrannou výzbrojou a technikou. Harmonizácia systému vyzbrojovania s princípmi tvorby európskeho trhu s obrannou technikou pokračovala implementáciou povinností centrálného obstarávateľa, týkajúcich sa najmä zverejňovania tendrov na elektronickej zobrazovacej tabuli v rámci EDA, pričom vzrástli možnosti pre zapojenie slovenských subjektov obranného priemyslu do projektov zahraničnej spolupráce pri dodávkach tovarov a služieb na obranné účely. Schopnosť SR zapájať sa do spoločných projektov NATO a EÚ je limitovaná ľudskými zdrojmi, experimentálno-technologickou základňou v obrannom výskume a najmä dostupnými finančnými zdrojmi.

118) V gescii MH SR za rozhodujúcej aktívnej účasti MO SR boli pripravené a vládou SR schválené nové ofsetové pravidlá vo forme *Zásad vlády SR o realizácii ofsetových operácií*. To umožní v prípadoch akvizície zložitých a finančne náročných obranných systémov zo zahraničia uplatňovať vhodnú štátnu ofsetovú politiku/priemyslovú spoluprácu na úrovni obvyklej medzinárodnej akceptácie a vytvára príležitosti pre rozvoj obranného priemyslu SR pri kompenzácii výdavkov na veľké zbraňové systémy. Na podporu rozvoja obranného priemyslu SR bol v súčinnosti s MH SR a Združením obranného priemyslu SR, za participácie Ministerstva zahraničných vecí SR vypracovaný dokument *Mechanizmus pre identifikáciu ekonomických príležitostí pre slovenský obranný priemysel v zahraničí a aktívnu podporu vládnych predstaviteľov SR pri získavaní zákaziek pre slovenský obranný priemysel*.

119) Predbežné výsledky hospodárenia za rok 2007 v akciových spoločnostiach so 100 % majetkovou účasťou štátu a štátnom podniku v pôsobnosti MO SR ukazujú, že cieľ transformačných procesov štátnych podnikov v podobe vytvorenia subjektov schopných ekonomicky efektívne fungovať v podmienkach konkurenčného prostredia zatiaľ nebol dosiahnutý. Predpokladané výnosy opravárenských spoločností a podnikov v roku 2007 sú v objeme 1 495 947,0 tis. Sk, náklady 1 652 852,0 tis. Sk. Z piatich subjektov zameraných na poskytovanie opravárenských činností iba dva predpokladajú kladný hospodársky výsledok. Základné príčiny nepriaznivého stavu sú nedostatočný objem zazmluvnených civilných zákaziek, nízka úroveň technologického vybavenia, objem prebytočného a neupotrebitelného nehnuteľného a hnutelného majetku a prezamestnanosť. S cieľom zlepšenia ich ekonomickej situácie bol schválený materiál *Rozvoj akciových spoločností a štátnych podnikov v pôsobnosti MO SR v rokoch 2008 až 2010* a vytvorený systém pravidelného stretávania sa predstaviteľov týchto subjektov s najvyššími predstaviteľmi MO SR.

6 Závery

Závery a odporúčania Komplexného hodnotenia obrany SR za rok 2006 sa premietli nielen do Smernice ministra obrany SR pre rok 2008, ale prejavili sa už aj na kvalite plnenia úloh v roku 2007 vyplývajúcich z Programového vyhlásenia vlády SR. Oproti roku 2006 bol zaznamenaný pokrok predovšetkým v oblasti systematizácie plánovania obrany, zrealizovania procesu plnenia cieľov síl, stabilizácie personálu a zvyšovania atraktivity služby v ozbrojených silách, dynamizácie prípravy deklarovaných jednotiek pre NRF a systémového prehodnotenia zapájania sa do operácií medzinárodného krízového manažmentu.

- 1) Obrana SR bola zabezpečená v rámci kolektívnej obrany NATO. Oproti roku 2006 nastal pokrok v naplňaní politicko-vojenskej ambície definovanej v Obrannej stratégii SR, čím sa zvýšila spôsobilosť SR prispievať ku kolektívnej obrane. Zdokonalil sa právny rámec pre zabezpečovanie obrany s dôrazom na činnosť orgánov verejnej moci a rozvoj ozbrojených síl. V oblasti koncepčného riešenia obranného systému nenastal pokrok. Boli položené koncepčné základy pre oblasť krízového riadenia rezortu obrany a vytvorené predpoklady pre prepojenie krízového riadenia SR a NATO.
- 2) Boli prijaté koncepčné a systémové opatrenia na zefektívnenie systému riadenia v rezorte obrany vychádzajúce z dôsledného rešpektovania reálnych zdrojových možností. V oblasti plánovania obrany sa prvýkrát dosiahla funkčná previazanosť programovania a rozpočtovania s procesom viacročného verejného obstarávania, čo vytvára systémové predpoklady pre kvalitné plnenie úloh v ďalšom období. Boli definované priority rezortu obrany na rok 2007, do ktorých boli premietnuté aj úlohy vyplývajúce z Programového vyhlásenia vlády SR. Realistický prístup sa premietol aj do prehĺbenia objektívnosti a komplexnosti hodnotenia dosahovaných výsledkov. Nebola dostatočne zabezpečená funkčnosť systému vnútornej kontroly ako súčasti riadiacej činnosti na všetkých stupňoch riadenia a velenia.
- 3) V oblasti personálneho manažmentu rezortu obrany sa udržala úroveň stability vojenského personálu z roku 2006. Aj napriek pokračujúcemu trendu klesajúcej odchodovosti sa nedosiahla plánovaná personálna naplnenosť profesionálnymi vojakmi. Novelizácia zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prispieva k zvýšeniu konkurencieschopnosti ozbrojených síl na národnom trhu práce. Zdynamizoval sa proces dokončenia transformácie vojenského školstva vytvorením systémovo lepších podmienok na skvalitnenie vzdelávania a výcviku kadetov a dôstojníkov podľa požiadaviek ozbrojených síl.
- 4) SR plnila svoje spojenecké záväzky a ďalšie medzinárodné záväzky. Oproti roku 2006 sa posilnila účasť OS SR v prebiehajúcich operáciách pod vedením NATO, vyčlenili sa sily a prostriedky do NRF-8, zabezpečila sa príprava jednotiek pre NRF-10 a zintenzívnila sa príprava príspevkov do EU BG. Nie je však prijatý model ich financovania pri plnení úloh jednorazového nasadenia v NRF a EU BG alebo na neplánované nasadenie jednotiek deklarovaných v cieľoch síl. Plánovanie príspevkov OS SR do dlhodobého plánu tvorby síl pre NRF do roku 2013 sa zosúladiť s dosahovaním spôsobilostí OS SR podľa návrhov Cieľov síl 2008.
- 5) V oblasti operačnej pripravenosti jednotiek OS SR nastalo oproti roku 2006 mierne zlepšenie, došlo k čiastočnému nárastu spôsobilostí pozemných síl, vzdušných síl aj síl výcviku a podpory, čo sa premietlo aj do zvýšenia úrovne nasaditeľnosti. Pozitívny vplyv na nárast spôsobilostí malo i kvalitatívne zlepšenie úrovne výcviku u

deklarovaných jednotiek, výcviku pilotov ako aj spoločného výcviku jednotiek OS SR. Prehodnotilo sa plnenie cieľov síl v súlade s reálnymi ekonomickými zdrojmi a objektívnymi potrebami rozvoja spôsobilostí OS SR v kontexte návrhov Cieľov síl 2008, ktoré predstavujú strategické východisko pre ďalší proces prehodnotenia Dlhodobého plánu rozvoja ministerstva obrany s výhľadom do roku 2015 s dôrazom na rozvoj spôsobilostí OS SR a dokončenie ich transformácie.

- 6) V oblasti vysielania jednotiek OS SR do operácií medzinárodného krízového manažmentu sa pristúpilo k realizácii rozhodnutia zapájať sa koncentrovane a prednostne do 2 až 3 operácií medzinárodného krízového manažmentu, ktoré sú z hľadiska zahraničnopolitickej orientácie SR a spojeneckých záväzkov prioritnými a ktoré budú napomáhať rozvoju spôsobilostí OS SR. V kontexte s tým sa ku koncu roku redukovala účasť OS SR do 6 operácií a misií medzinárodného krízového manažmentu, pričom vzrástlo proporcionálne zastúpenie v operáciách NATO a OSN. V súlade s Programovým vyhlásením vlády SR bola ukončená účasť OS SR v operácií Iracká sloboda.
- 7) V dôsledku skutočnosti, že na oblasť VTM a KIS bolo vyčlenených cca 90 % disponibilných finančných zdrojov na rozvoj obrany, nastal v oblasti vyzbrojovania a KIS oproti roku 2006 pokrok. Ani toto zlepšenie však neumožnilo odstrániť deficity z minulých rokov hlavne v oblasti obstarania rozhodujúcich druhov bojovej, prepravnej a špeciálnej techniky, taktických komunikačných a informačných systémov a technických prostriedkov prieskumu, čo malo aj v roku 2007 vplyv na dosahovanie požadovaných spôsobilostí jednotiek ozbrojených síl v pôvodne stanovených termínoch. Limitujúci vplyv mali aj presuny zdrojov v rámci projektov a podprojektov a zdlhavosť akvizičných procesov.
- 8) Zámery a ciele medzirezortného programu Podpora obrany boli splnené. Z dôvodov zníženia plánovaných finančných prostriedkov u dotknutých rezortov, aj v súvislosti s ťažkosťami v procesoch verejného obstarávania, majetkovoprávneho vyrovnania pozemkov a z dôvodu stupňa pripravenosti projektovej dokumentácie pre oblasť výstavby obrannej infraštruktúry, boli lehoty plnenia úloh rozložené na dlhšie časové obdobie. Napriek zapojeniu sa do niektorých medzinárodných projektov nedošlo k celkovému zlepšeniu v oblasti výskumu a vývoja v dôsledku limitovaných ľudských a finančných zdrojov. Boli prijaté koncepčné dokumenty, ktoré vytvárajú priestor pre zapojenie obranného priemyslu SR do medzinárodných projektov.

7 Odporúčania

- 1) V oblasti systémového riešenia obrany položiť ťažisko na dopracovanie koncepcie obranného systému štátu v nadväznosti na koncepčné rozpracovanie bezpečnostného systému SR. Implementovať do praxe aktualizovanú koncepciu krízového manažmentu v rezorte obrany. Prehĺbiť schopnosť formulovania a presadzovania bezpečnostných záujmov a národných stanovísk v medzinárodných organizáciách.
- 2) Posilňovať stabilitu priorít rezortu obrany vo viacročnom horizonte vrátane ich zdrojového zabezpečenia. Novelizovať Smernicu MO SR č. 9/2006 o verejnom obstarávaní na zdokonalenie procesov obstarávania vo väzbe na viacročný cyklus programovania a rozpočtovania.
- 3) Aplikáciou novelizovaného zákona č. 346/2005 o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov udržať stabilitu a zvyšovať kvalitu vojenského personálu, ťažisko v oblasti personálneho manažmentu položiť na zdokonaľovanie stimulačných a motivačných faktorov pre výkon služby profesionálnych vojakov

a zvyšovanie personálnej naplnenosti. Všestranne pripraviť a zabezpečiť činnosť novozriadenej Akadémie ozbrojených síl. Pokračovať v koncepčnom riešení oblasti personálneho manažmentu štátnych zamestnancov v rezorte obrany.

- 4) Komplexne a systémovo zabezpečiť podmienky na splnenie úloh pohotovosti jednotiek vyčlenených do NRF a EU BG s dôrazom na riešenie ich finančného zabezpečenia pri nasadení v operáciách NATO a EÚ.
- 5) Implementovať požiadavky vyplývajúce z prijatých Cieľov síl 2008 do plánovacích dokumentov rezortu obrany na dokončenie transformácie OS SR v kontexte prehodnotenia Dlhodobého plánu rozvoja ministerstva obrany s výhľadom do roku 2015.
- 6) Aplikovať nový koncept v oblasti vysielania jednotiek OS SR do operácií medzinárodného krízového manažmentu a do pozorovateľských misií v súlade s bezpečnostnými záujmami a zahraničnopolitickými prioritami SR. Efektívnejšie využívať systém spracovania a odovzdávania skúseností z operácií pre zdokonaľovanie výcviku v OS SR.
- 7) V súlade so Stratégiou vyzbrojovania položiť dôraz na obstaranie kľúčovej výzbroje, techniky a materiálu, ktoré majú zásadný vplyv na dosahovanie požadovaných spôsobilostí OS SR. Zabezpečiť viacročnú stabilitu finančných zdrojov na odstránenie deficitu z predchádzajúcich rokov v oblasti VTM a KIS.
- 8) Realizovať koncepčné dokumenty v oblasti podpory obranného priemyslu SR. Zabezpečiť zodpovedajúce personálne, materiálne a finančné zdroje v oblasti obranného výskumu a vývoja vrátane prepojenia na národné a medzinárodné inštitúcie.